

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΣΧΙΖΑ, ΦΥΣΙΚΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΣΟΥΛΑΣ, ΦΥΣΙΚΟΣ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ: «ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ: ΧΡΗΣΕΙΣ, ΚΑΤΑΧΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ»¹

Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η Φιλοσοφία

Με αυτήν την Ερευνητική Εργασία επιχειρείται, να γεφυρωθούν οι διδακτικοί στόχοι της Φυσικής της Α΄ Τάξης του Γενικού Λυκείου που αναφέρονται στις μηχανές εσωτερικής καύσης, με ένα ζήτημα της καθημερινότητας των έφηβων που μετακινούνται στην πόλη χωρίς συνοδεία και μπορούν να υιοθετήσουν από νωρίς νέα πρότυπα και νέους τρόπους μετακίνησης. Ταυτόχρονα, όμως, γεφυρώνονται και οι διδακτικοί στόχοι της Γλώσσας (κατανόηση-ερμηνεία περιεχομένου, έκφραση), των Μαθηματικών (γραμμικές συναρτήσεις, γραφικές παραστάσεις), της Χημείας (αέριοι ρύποι, αέρια θερμοκηπίου), της Τεχνολογίας (κατασκευές), των Μαθημάτων Τέχνης (αποτύπωση χώρων, προβολή μηνυμάτων με αφίσες), των Ξένων Γλωσσών (ορολογία, μεταφράσεις), της Φυσικής Αγωγής (σωματική άσκηση-ευεξία), της Οικονομίας (καταναλωτισμός).

Η Ερευνητική Εργασία **α)** λαμβάνει υπόψη τις πολλές και πολυεπίπεδες συνιστώσες των μετακινήσεών μας αλλά και τις κρίσιμες συνέπειές τους πάνω στις φυσικές συνθήκες και τους πολίτες και **β)** υιοθετεί διδακτικές προσεγγίσεις, μεθόδους και τεχνικές, ώστε οι έφηβοι και οι έφηβες να ασκηθούν στην «αστικότητα», ως «άρνηση του αρνητικού» και να συγκροτήσουν μια νέα γενιά πολιτών που θα ξέρει να ζει στην πόλη και να την μοιράζεται με τους άλλους.

Με την Ερευνητική Εργασία, η διδασκαλία-μάθηση θεμελιώνεται στο διάλογο και τη διαβούλευση και οι παιδαγωγικές ενέργειες των εκπαιδευτικών οργανώνονται «βιωματικά», «ομαδο-συνεργατικά» και «διερευνητικά». «Βιωματικά», διότι ακουμπούν το περιεχόμενο και τους στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών, σε όψεις της καθημερινής ζωής των μαθητών και μαθητριών τους και στις πλούσιες και βιωμένες εμπειρίες τους. «Ομαδο-συνεργατικά», διότι κάθε γνώση, σκέψη, βίωμα και εμπειρία τίθεται σε διάλογο και διαβούλευση σε μικρές ομάδες και στην ολομέλεια της τάξης. «Διερευνητικά», διότι αξιοποιούνται ερευνητικές διαδικασίες και τεχνικές που ακολουθούν οι εμπλεκόμενοι επιστημονικοί κλάδοι. Με τη «βιωματική», «ομαδο-συνεργατική» και «διερευνητική» διδασκαλία-μάθηση², αναδύονται νέα αντικείμενα διαλόγου, νέα νοήματα και νέες ιδέες, εντοπίζονται διαφοροποιήσεις, προκύπτουν αντιπαραθέσεις, επιχειρούνται συνθέσεις και με αυτό τον τρόπο αναπτύσσεται ο κριτικός και αυτοκριτικός στοχασμός³ των εφήβων και ενεργοποιείται η συμμετοχή τους στο δημόσιο βίο, με συνειδητά επεξεργασμένες προτάσεις, δεσμεύσεις, συνεργασίες και διεκδικήσεις.

Οι Δραστηριότητες

Οι δραστηριότητες της Ερευνητικής Εργασίας εξελίσσονται κυκλικά **α) από τη σχολική τάξη** -όπου οι μαθητές και οι μαθήτριες συνομιλούν, ανταλλάσσουν απόψεις, σκέψεις και εμπειρίες, με βάση τα «πλαίσια προβληματισμού» ή και επιλεγμένα κείμενα **β) στο πεδίο** -όπου οι μαθητές και οι μαθήτριες συλλέγουν μαρτυρίες που διευκρινίζουν πτυχές «των πλαισίων προβληματισμού» και τις καταγράφουν με μολύβι και χαρτί σε σημειώσεις ή

¹ Υπόδειγμα με βάση το 4^ο Σχήμα

² Ματσαγγούρας, 2000, 2004

³ Ματσαγγούρας, 1996, Κουζέλης, 1996

«ζωντανά» σε κασετόφωνα, σε φωτογραφίες και σε βίντεο και **γ) στη σχολική τάξη** -όπου οι μαθητές και οι μαθήτριες σχολιάζουν και οργανώνουν τις μαρτυρίες και επεξεργάζονται τα δεδομένα, ώστε να αναδυθεί σταδιακά η συνολική και πλούσια εικόνα της πραγματικότητας με πυρήνα το θέμα της Ερευνητικής Εργασίας, πάνω στο οποίο οι μαθητές και οι μαθήτριες διαλέγονται και διαβουλεύονται.

Η Εσωτερική Συνοχή

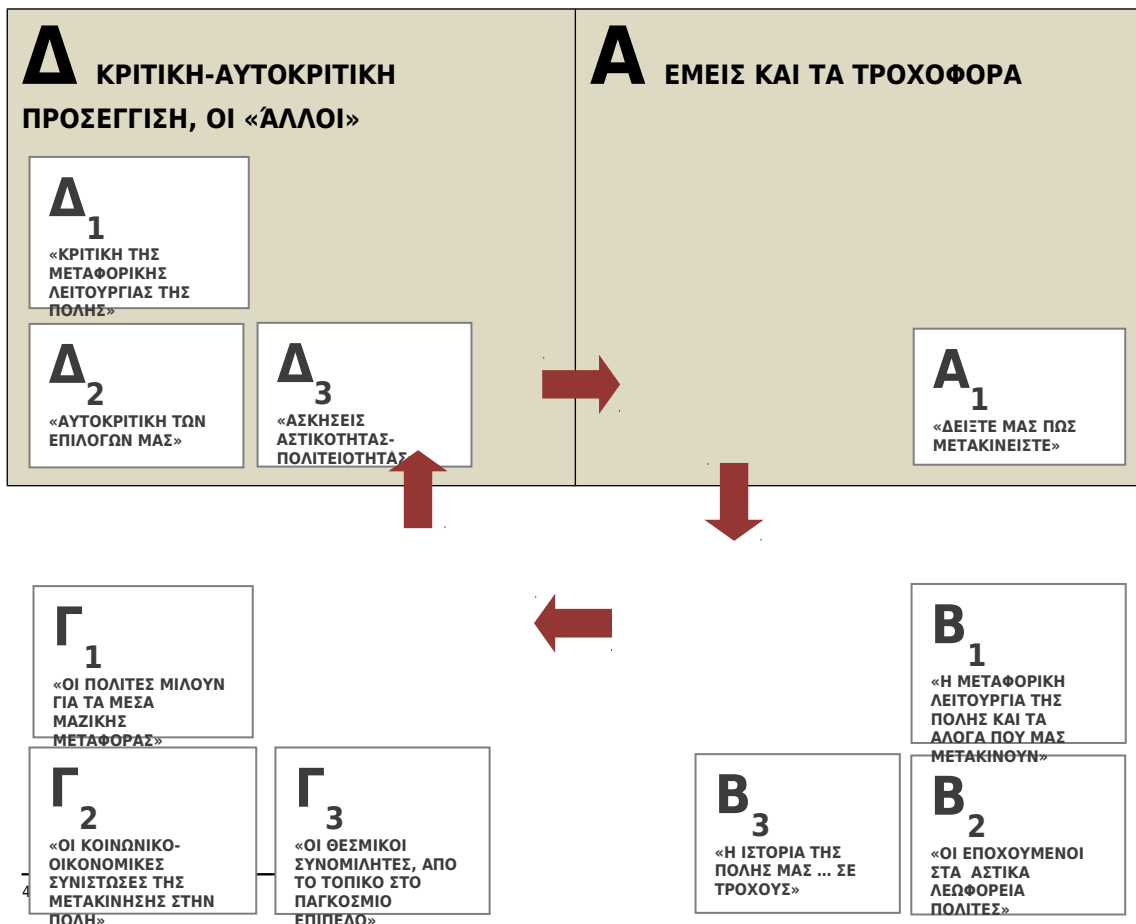
Για να έχει η Ερευνητική Εργασία μίαν εσωτερική συνοχή και να συγκροτεί νόημα για τους μαθητές και τις μαθήτριες, οι δραστηριότητες εκτυλίσσονται σταδιακά και μεθοδικά μέσα από τέσσερις φάσεις⁴:

Ξεκινούν από την Πρώτη Φάση -«Εγώ και τα τροχοφόρα»-, κατά την οποία οι μαθητές και οι μαθήτριες τοποθετούν τον εαυτό τους στο θέμα,

συνεχίζουν στη Δεύτερη -«Τα τροχοφόρα και οι μετακινούμενοι στην πόλη»-, κατά την οποία το θέμα αποκτά τις χωρικές συντεταγμένες της πόλης των μαθητών και μαθητριών και συνδέεται με την καθημερινή ζωή των ίδιων και των συμπολιτών τους,

προχωρούν στην Τρίτη Φάση «Η πολιτική γύρω από τα τροχοφόρα», κατά την οποία έρχονται στο προσκήνιο οι κρατικές δραστηριότητες που διασφαλίζουν τη μεταφορική λειτουργία της πόλης, ως δημόσιο αγαθό και

ολοκληρώνονται με την Τέταρτη -«Κριτική και αυτοκριτική προσέγγιση- οι Άλλοι, Προτάσεις, Δράσεις»-, κατά την οποία οι μαθητές και οι μαθήτριες εκφέρουν κριτικό λόγο για τα τεκταινόμενα σε τοπικό, εθνικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο και αυτοκριτικό λόγο απέναντι στις δικές τους επιλογές και στα δικά τους πρότυπα, ενώ, ταυτόχρονα, στρέφουν το βλέμμα τους στους «άλλους», στους θιγόμενους, σε όλα τα μήκη και πλάτη της γης. Η εσωτερική αυτή συνοχή αποτυπώνεται στον πίνακα που ακολουθεί.

A₁
«ΠΟΥ ΠΗΓΑΙΝΩ ΚΑΙ ΠΩΣ»

Γ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΑ ΤΡΟΧΟΦΟΡΑ

Β Η ΠΟΛΗ, ΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ, ΤΑ ΤΡΟΧΟΦΟΡΑ

B₁
«ΟΙ
ΜΕΤΑΚΙΝΟΥΜΕΝΟΙ
ΠΟΛΙΤΕΣ»

Το Παιδαγωγικό Εργαλείο

Κατά τις δραστηριότητες της Ερευνητικής Εργασίας στην τάξη, οι μαθητές και οι μαθήτριες συνεργάζονται σε μικρές ομάδες (7-8 ατόμων) γύρω από τα «Χαρτόνια Εργασίας». «Χαρτόνια Εργασίας»⁵, αποκαλούμε τα χαρτόνια, πάνω στα οποία οι μαθητές και οι μαθήτριες «εποπτικοποιούν» (με σχήματα, σκίτσα, εικονίδια, φωτογραφίες και σχόλια) το «χώρο της ζωής» μέσα στον οποίο θα προσεγγίσουν το θέμα τους.

Με αυτόν τον τρόπο, στην ουσία, τα παιδιά δημιουργούν «τεχνήματα»-τοιχογραφίες της ζωής στην πόλη με πυρήνα «Το αυτοκίνητο» («τεχνήματα-μοντέλα παιδαγωγικού χαρακτήρα»)⁶, με «καλλιτέχνες»-δημιουργούς τους εαυτούς τους, με συμβούλους τους εκπαιδευτικούς τους και με την κοινή προσδοκία να «μάθουμε να ζούμε στην πόλη μας».

Η σημασία των «Χαρτονιών Εργασίας» είναι πολλαπλή⁷:

- α) δίνουν υπόσταση στην ομάδα, αφού αποτυπώνουν τις αποφάσεις ή τις επιλογές της αναφορικά με το αντικείμενο της συνομιλίας
- β) υπογραμμίζουν τη συμβολή κάθε μαθητή και μαθήτριας στη διαμόρφωσή του, αφού τα παιδιά που συνεργάζονταν αφήνουν πάνω του, τα ίχνη της σκέψης τους
- γ) είναι συνεργατικά δημιουργήματα, αφού μετασχηματίζουν είτε ασύνδετα μεταξύ τους στοιχεία (καρτελάκια ή εικόνες) είτε διαφορετικές παρατηρήσεις των μαθητών-συνομιλητών, σε κάτι νέο (μια εποπτεία-τέχνημα) που έχει νόημα για τα παιδιά της ομάδας
- δ) αποτελούν για τον εκπαιδευτικό ένα εργαλείο αξιολόγησης της σκέψης των μαθητών και αυτοαξιολόγησης της δικής του παιδαγωγικής σκέψης, αφού τον βοηθούν να οργανώσει καλύτερα την επόμενη συνάντησή του με τα παιδιά και
- ε) αξιοποιούνται, προκειμένου οι μαθητές και οι μαθήτριες να αναζητήσουν, να ανακαλύψουν και ερμηνεύσουν κριτικά τις ανθρώπινες επιλογές γύρω από την αυτοκίνηση και τις συνέπειές της πάνω στον άνθρωπο και τις φυσικές συνθήκες.

Τα «Χαρτόνια Εργασίας» κάθε ομάδας, παρουσιάζονται στην ολομέλεια. Έτσι, ολοκληρώνεται η συνεργασία των μαθητών στις μικρές ομάδες, αφού κάθε παρουσίαση προϋποθέτει τη συνόψιση των σκέψεων και των αποφάσεων των μελών της. Ταυτόχρονα, όμως, ενεργοποιούν ερωτήματα από την πλευρά περισσότερων ακροατών-παρατηρητών και οδηγούν στη δημιουργική επανάληψη του εγχειρήματος: **σε νέους κύκλους παρατηρήσεων** από την πλευρά κάθε μαθητή και μαθήτριας, **σε νέες συνομιλίες** στις μικρές ομάδες, **νέα περισσότερα διεισδυτικά τεχνήματα** και, εντέλει, **σε νέα περισσότερα**

⁵ Σχίζα, Φλαγαίτη, 2005

⁶ Churchman, 1971, 1979, 1982, Checkland, 1981, 1984, Σχίζα, 2008α, 2008β

⁷ Σχίζα, Φλαγαίτη, 2005

ώριμα νοήματα για το «τι, πώς και γιατί» του θέματος της Ερευνητικής Εργασίας.

Η πιο ενδιαφέρουσα, όμως, σημασία που έχουν τα Χαρτόνια Εργασίας, είναι το ότι μπορούν να τα παρατηρούν και να συζητούν γι' αυτά τα ίδια τα παιδιά και, με αυτόν τον τρόπο, να παρατηρούν τη σκέψη τους να αναπτύσσεται και να ωριμάζει. Θα λέγαμε, ότι τα «Χαρτόνια Εργασίας»-τεχνήματα συνεξελίσσονται σε επαναδρομική σχέση με τους μαθητές ως συνομιλητές, με τη μάθηση ως συνομιλία και με το συνολικό εγχείρημα ως ένα «δίκτυο συνομιλιών-διαβουλεύσεων».

Τα Μέσα

Τα μέσα που απαιτούν οι δραστηριότητες είναι χαρτόνια (κανσόν ή χαρτί του μέτρου λευκό ή μπεζ, διαστάσεων όχι μικρότερων από 50cmX70cm), μαρκαδόροι, κόλλες, φωτογραφικές μηχανές και μηχανές βιντεοσκόπησης. Εξαιρετικά χρήσιμες υποδομές θα μπορούσαν να **αναδειχθούν το εργαστήριο των Η/Υ του σχολείου και οι διαδραστικοί πίνακες.**

Με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και το «**action power point**» που συνοδεύει τις δραστηριότητες της Ερευνητικής Εργασίας, θα μπορούν οι μαθητές και οι μαθήτριες να «ζωντανεύουν» τις τοιχογραφίες της ζωής στην πόλη τους με κίνηση, χρώματα, ήχους, λόγο και διαλόγους, στις μικρές ομάδες. Ενώ με τους διαδραστικούς πίνακες θα προχωρούν σε δημιουργικές συνθέσεις και ανασυνθέσεις στην ολομέλεια της τάξης.

Επιπλέον, με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και το «action power point» που συνοδεύει τις δραστηριότητες του Σχεδίου Εργασίας, θα μπορούν οι μαθητές και οι μαθήτριες να εφαρμόζουν θεωρητικές γνώσεις και δεξιότητες που διδάχτηκαν σε επιμέρους μαθήματα, πάνω σε «ασκήσεις» ή «έρευνες» επί του πραγματικού. Θα μπορούν, να αναρτούν τα ηλεκτρονικά τους δημιουργήματα -αποτυπώματα της δικής τους ζωής και της ζωής των συμπολιτών τους- και τις έρευνές τους, σε ιστοσελίδες και να επικοινωνούν με τους συνομηλίκους τους άμεσα και χωρίς φραγμούς. Θα μπορούν, τέλος, να ενεργοποιούν ευρείς διαλόγους και διαβουλεύσεις, να αναζητούν συμμαχίες και να αποκτούν φίλους στη βάση κοινών οραμάτων για την παιδεία και την κοινωνία και θα ανακαλύπτουν δημιουργικές διεξόδους στη ζωντάνια και στη νεανική τους ορμή.

Η Αξιολόγηση

Τα δημιουργήματα, οι «ασκήσεις», ή «έρευνες» και όλες οι πρωτοβουλίες των μαθητών και μαθητριών, αποτυπωμένα στα ηλεκτρονικά αρχεία του action power point (με περισσότερες της μιας διαφάνειες για κάθε δραστηριότητα), θα αποτελούν, επιπλέον, εργαλεία για την αξιολόγησή τους, με κριτήρια τη σαφήνεια, την ευρηματικότητα, την καλαισθησία, την ευρύτητα των εφαρμογών και τη συμμετοχή όλων των μελών της ομάδας. Ενώ, κάθε επιπρόσθετη πρωτοβουλία των μαθητών και των μαθητριών που θα διεισδύει ή θα προεκτείνεται διερευνητικά ή εκφραστικά σε όψεις, εκφάνσεις ή εφαρμογές της Ερευνητικής Εργασίας, θα θεωρείται ως «προσωπικό δημιούργημα» και θα οδηγεί στην ατομική του αξιολόγηση. Θα λέγαμε, ότι **όση σημασία και βαρύτητα χρειάζεται να έχει μια προσωπική** διείσδυση ή προέκταση σε όψεις, εκφάνσεις ή εφαρμογές της Ερευνητικής Εργασίας στην αξιολόγηση ενός μαθητή ή μιας μαθήτριας **άλλη τόση και, ίσως, μεγαλύτερη χρειάζεται να έχει** η ανάπτυξη της ικανότητας και η βούληση της ενεργού συμμετοχής του ή της ενεργού συμμετοχής της, στο διάλογο και τη διαβούλευση στο πλαίσιο της ομάδας. Άλλωστε, όλοι μας έχουμε συνειδητοποιήσει, ιδιαίτερα στη σύγχρονη συγκυρία,

ότι «η σχέση του ανθρώπου με τον άλλο» είναι το ίδιο απαραίτητη, όσο και τα πιο «δυνατά» επιστημονικά «credits».

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

A) Ευθύς εξαρχής, οι εκπαιδευτικοί και τα παιδιά που θα επιλέξουν αυτήν την Ερευνητική Εργασία, θα συνειδητοποιήσουν, ότι οι δραστηριότητες έχουν χωρικές συντεταγμένες. Εμείς, τοποθετήσαμε τις δραστηριότητες στην Αθήνα, στην πόλη όπου ζούμε, στην πόλη που γνωρίζουμε, στην πόλη που θα θέλαμε να την κάνουμε καλύτερη. Οι εκπαιδευτικοί και τα παιδιά όλων των άλλων πόλεων, όπου και αν βρίσκονται, δε χρειάζεται παρά να σχεδιάσουν το σκαρίφημα ή να τοποθετήσουν το χάρτη της δικής τους πόλης στα χαρτόνια εργασίας. Δε χρειάζεται παρά να «αποκόψουν» από τις διαφάνειες του «action power point» τους δικούς μας χάρτες, για να «εισάγουν» στη θέση τους το χάρτη της δικής τους πόλης και να τον ζωντανέψουν με τις δικές τους εμπειρίες.

B) Για να ξεκινήσει το παιδαγωγικό εγχείρημα, θα χρειαστεί, αρχικά, να δημιουργηθούν μέσα στη σχολική τάξη τρεις εστίες, όπου θα συνεργάζονται οι μαθητές και οι μαθήτριες σε ομάδες, γύρω από το χαρτόνι εργασίας, κάθε μια.

Γ) Οι εκπαιδευτικοί, κάθε φορά, θα εκτυπώνουν και θα δίνουν στις ομάδες άλλοτε

α) τα «πλαίσια προβληματισμού» και τα εικονίδια, τα οποία θα βοηθούν τα παιδιά, προκειμένου να δημιουργήσουν το τέχνημά τους, άλλοτε

β) τα επιλεγμένα προς συζήτηση κείμενα και τα «πλαίσια προβληματισμού», τα οποία θα βοηθούν τα παιδιά να οργανώνουν τις σκέψεις τους, να τις μοιράζονται με τους άλλους, να τις καταγράφουν στο χαρτόνι εργασίας και να επιχειρούν τη δημιουργία ενός συνοπτικού κειμένου ή ενός «χάρτη ιδεών-νοημάτων» που θα αποκρυσταλλώνει το «λόγο» της ομάδας, αναφορικά με το προς συζήτηση κείμενο.

Δ) Κάθε δραστηριότητα θα ολοκληρώνεται με την παρουσίαση είτε του τεχνήματος είτε του συνοπτικού κειμένου των ομάδων στην ολομέλεια, όπου θα γίνεται συζήτηση, θα ανταλλάσσονται απόψεις και, αν χρειάζεται, θα επαναλαμβάνεται η συνεργασία στις ομάδες για να προχωρήσουν τα παιδιά σε νέα τεχνήματα ή νέα κείμενα, περισσότερο διεισδυτικά και επινοητικά.

Ε) Για να συνεργαστούν οι εκπαιδευτικοί με τα παιδιά στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, δε χρειάζεται παρά να αντιγράψουν το action power point στα έγγραφα τριών ηλεκτρονικών υπολογιστών του σχολικού εργαστηρίου και να τα ενθαρρύνουν, να δουλέψουν πάνω στις πρότυπες διαφάνειες, αλλάζοντάς τις ή να δημιουργήσουν νέες, με υλικά που θα βρίσκουν έτοιμα (διαφάνειες με εικονίδια ή clipart) ή θα αναζητούν στο διαδίκτυο.

Στ) Η ολομέλεια της τάξης, μπορεί να γίνεται με τη βοήθεια του διαδραστικού πίνακα, ακολουθώντας την διαδικασία που μόλις περιγράψαμε. Αν το σχολείο δε διαθέτει πίνακα διαδραστικό, η ολομέλεια μπορεί να γίνει με τη βοήθεια μιας απλής οθόνης και ενός projector.

Ζ) Για τις εργασίες πεδίου, θα λέγαμε, ότι κάποιες θα γίνονται προγραμματισμένα για το σύνολο του Τμήματος. Κάποιες άλλες, όμως, θα γίνονται από τους μαθητές και τις μαθήτριες, καθώς μετακινούνται στην πόλη τους, έχοντας κατά νου την Ερευνητική τους Εργασία και φροντίζοντας να παρατηρούν και να συγκεντρώνουν τις «μαρτυρίες» που χρειάζονται.

Η) Για την αξιολόγηση, τέλος, οι εκπαιδευτικοί θα βρουν περισσότερο αναλυτικά στοιχεία μετά την ολοκλήρωση της περιγραφής των δραστηριοτήτων της Ερευνητικής Εργασίας.

ΠΡΩΤΗ
ΟΜΑΔΑ
6-8

Υλικό
Χαρτόνι
Χρώματα

ΤΡΙΤΗ
ΟΜΑΔΑ
6-8

Υλικό
Χαρτόνι
Χρώματα

ΔΕΥΤΕΡΗ
ΟΜΑΔΑ
6-8

Υλικό
Χαρτόνι
Χρώματα

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ
18-24

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ

Σχήμα 1. Το χωρικό αποτύπωμα
της Σχολικής Τάξης
Ομάδες, Ολομέλεια

Α ΕΜΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΤΡΟΧΟΦΟΡΑ

A₁) ΔΕΙΞΤΕ ΜΑΣ «ΠΩΣ» ΜΕΤΑΚΙΝΕΙΣΤΕ

Στόχοι: Να συνδέσουμε το θέμα με τη ζωή των μαθητών και των μαθητριών μας και να τους δώσουμε τη δυνατότητα να αυτενεργήσουν (αρχές μάθησης: εγγύτητα στη ζωή, αυτενέργεια)⁸. Να κερδίσουμε το ενδιαφέρον τους, ώστε να συμμετέχουν στη διαδικασία χωρίς επιφυλάξεις και με δημιουργική περιέργεια. Να τους εξοικειώσουμε με μια εφαρμογή των νέων τεχνολογιών, το power point, η οποία είναι ευχάριστη αλλά και χρήσιμη για να παρουσιάζουν σε άλλους μια συλλογική ή ατομική εργασία.

«ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ»
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΣΤΟΝ Η/Υ

Κάθε μέρα πηγαίνεται από το σπίτι στο σχολείο και στα φροντιστήρια. Υπάρχουν, όμως, και τα Σαββατοκύριακα για να πάτε στους φίλους σας ή στα μαγαζιά, στο γήπεδο ή στις πλατείες για καφέ, στο σινεμά, στο θέατρο ή σε συναυλίες, σε κάποιο fast food ή όπου αλλού συχνάζουν οι νέοι και οι νέες της ηλικίας σας.

Φτιάξτε πάνω **στο χαρτόνι εργασίας της ομάδας σας** το σκαρίφημα της πόλης σας ή κολλήστε πάνω του τον πολεοδομικό χάρτη της περιοχής σας και δείξτε μας «πού πηγαίνετε και πώς».

Στο χαρτόνι εργασίας, θα θέλαμε να αναγνωρίσουμε καθέναν από εσάς με ένα μικρό σκίτσο ή clipart και να το δούμε να ζωντανεύει με σχόλια και διαλόγους.

*

Κάνετε το ίδιο στις διαφάνειες του **action power point**.

Χρησιμοποιήστε τα εικονίδια που σας δίνουμε ή αναζητήστε άλλα από το διαδίκτυο. Αν θέλετε, βάλτε στις διαφάνειες δικές σας μικρές φωτογραφίες.

⁸ Ματσαγγούρας, 2000, Γιαννούλης, 1993, Χρυσάφιδης, 1996

Κάποιες άλλες διαφάνειες θα σας οδηγήσουν να ομαδοποιήσετε τα στοιχεία που συγκεντρώσατε, να δημιουργήσετε γραφήματα. Μην ξεχάσετε να αντικαταστήσετε τον πολεοδομικό χάρτη της Αθήνας, με τον αντίστοιχο της δικής σας πόλης.

*

Μην ξεχάσετε, να παρουσιάσετε τα χαρτόνια εργασίας στην ολομέλεια, να ακούσετε τις παρουσιάσεις των άλλων ομάδων και να συζητήσετε για τα καλύτερα στοιχεία κάθε μιας από αυτές. Το ίδιο θα κάνετε και με τις διαφάνειες του action power point.

B Η ΠΟΛΗ, ΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ, ΤΑ ΤΡΟΧΟΦΟΡΑ

B₁) «Η ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΤΑ ΑΛΟΓΑ ΠΟΥ ΜΑΣ ΜΕΤΑΦΕΡΟΥΝ»

Στόχος: Να βοηθήσουμε τους μαθητές και τις μαθήτριές μας, προκειμένου να επιχειρήσουν μια συνολική «θέαση» της πόλης τους, με πυρήνα το θέμα που προσεγγίζουν. Να τους εξοικειώσουμε με τη δημιουργία «εποπειών» (αρχή μάθησης: εποπτεία⁹) που γεφυρώνουν δυο εικόνες του κόσμου μας¹⁰, την εικόνα της επιστήμης με την εικόνα που βιώνουν στην καθημερινότητά τους οι έφηβοι και οι έφηβες. Να τους προσφέρουμε δυνατότητες, ώστε να ασκηθούν (δουλεύοντας πάνω στις διαφάνειες του power point) στην επίλυση προβλημάτων της πραγματικότητας που συνδέονται με τις συνέπειες της μεταφορικής λειτουργίας της πόλης όπως: α) «από πού» εισάγουμε το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο που χρησιμοποιούμε, «ποια πορεία» ακολουθούν και «ποια περιβαλλοντικά προβλήματα» δημιουργούν κατά τη διαδρομή τους β) «πόση ενέργεια» καταναλώνουν τα τροχοφόρα που χρησιμοποιούμε σε σχέση με την ιπποδύναμή τους και «πόσα gr/km διοξειδίου του άνθρακα» εκπέμπουν γ) «πώς συνδέονται οι ρύποι» των αυτοκινήτων που «κινούν» τη ζωή στην πόλη με τους τύπους των καυσίμων τους και τις φυσικές συνθήκες δ) «πώς δημιουργείται» το, ονομαζόμενο, φαινόμενο του θερμοκηπίου και η κλιματική αλλαγή και ε) «πώς» εφράζουμε τα συμπεράσματά μας σε γραφήματα πολλαπλών τύπων (μέσω του power point). Να τους υποστηρίξουμε, ώστε να διαβάζουν και να προβληματίζονται από δημοσιεύματα του «τύπου». Να ανοίξουμε την παιδαγωγική διαδικασία στο πεδίο, όπου ξετυλίγεται η ζωή τους και να τους φέρουμε σε επαφή με τα τεκταινόμενα σε σχολεία άλλου τύπου (τα Τεχνικά Λύκεια). Να στρέψουμε το βλέμμα τους σε άλλους ανθρώπους, άλλων λαών, σε άλλα μήκη και πλάτη της γης, να συγκρίνουν τα δικά τους μέσα μετακίνησης με

⁹ Ματσαγγούρας, 2000, Γιαννούλης, 1993

¹⁰ Καστοριάδης, 1985, Κουζέλης, 1997, Κουλαϊδής, 1994

τα δικά μας και να προβληματιστούν. Να διατηρήσουμε ζωντανά και να ενδυναμώσουμε το ενδιαφέρον και την περιέργειά τους.

Το **αυτοκίνητο** -αγαπημένος συνοδοιπόρος και για άλλους, πιο φανατικούς της οδήγησης, προέκταση του χεριού τους- έχει γενέθλια! Έγινε 125 χρόνων και παρά το γεγονός ότι... πολυκαίρισε, έναν και πλέον αιώνα πάνω στη γη, κανείς δεν μπορεί να πει ότι το βαρέθηκε.

Αντιθέτως και παρά τις εκάστοτε οικονομικές κρίσεις μια από τις οποίες διερχόμαστε και τώρα, εξακολουθεί να είναι ο αδιαφιλονίκητος «βασιλιάς» των μετακινήσεών μας.

Ήταν τέλη Ιανουαρίου του 1886 όταν ο μηχανικός Καρλ Μπεντς, από το Μάνχαϊμ, παρουσίασε την εφεύρεσή του στην υπηρεσία ευρεσιτεχνίας: Ήταν ένα όχημα με τρεις τροχούς το οποίο είχε μηχανή εσωτερικής καύσης 0,8 ίππων, με τελική ταχύτητα 18 χιλιομέτρων την ώρα.

Την ίδια ακριβώς περίοδο ένας άλλος ονειροπόλος κατασκευαστής -επιβεβαιώνοντας τη ρήση ότι τα «μεγάλα πνεύματα συναντώνται»- ο Γκότφριντ Ντάιμλερ, δημιουργεί ένα όχημα με τέσσερις τροχούς, που έμοιαζε περισσότερο με αλογάμαξα και λιγότερο με αυτοκίνητο.

Μέχρι το 1908 το αυτοκίνητο ήταν ένα είδος πολυτελείας για πολύ- πολύ πλούσιους. Τότε ο Χένρυ Φόρντ άλλαξε τα δεδομένα με την παρουσίαση του μοντέλου «Τ», ανοίγοντας νέες προοπτικές για την αμερικανική βιομηχανία. Τα εργοστάσια στην Αμερική έβαλαν μπρος τις μηχανές, διπλασίασαν τα μεροκάματα των εργατών, μείωσαν το ωράριο εργασίας και το αυτοκίνητο έγινε προϊόν μαζικής παραγωγής.

Μέχρι το 1927 η εταιρεία «Φορντ» είχε πουλήσει 15 εκατομμύρια αυτοκίνητα τύπου «Τ».

Περίπου μια δεκαετία μετά, η Γερμανία φιλοδοξεί να μπει στο «παιχνίδι» της μαζικής παραγωγής, χάρη στον Αυστριακό μηχανικό Φέρντιναντ Πόρσε, ο οποίος σχεδίασε το «αυτοκίνητο του λαού», το «Φόλκσβαγκεν», γνωστότερο ως «σκαραβαίο», που έχει τετρακίνητο αερόψυκτο κινητήρα. Ωστόσο, ο πόλεμος φέρνει πίσω τα σχέδια των γερμανών για μια οργανωμένη και παραγωγική αυτοκινητοβιομηχανία.

Το 1945, η Γερμανία στην προσπάθειά της να αναγεννηθεί μέσα από τις στάχτες, που άφησε πίσω το χιτλερικό καθεστώς, ξεκινά και πάλι τις παραγωγικές μηχανές στο Βόλφσμπουργκ. Τέσσερα χρόνια μετά στο εργοστάσιο της πόλης η παραγωγή φτάνει τα 50.000 «Φόλκσβαγκεν». Σήμερα στη Γερμανία, όπως επισημαίνει η Deutschemelle, έχουν απομείνει μόνο τρεις από τους δεκάδες κατασκευαστές του μεσοπολέμου. Πρόκειται για τον όμιλο «Φολκσβαγκεν», θυγατρικές του οποίου είναι η «Άουντι» και η «Πόρσε»- τη Μπε-Εμ-Βε και τον όμιλο Ντάιμλερ.

ΑΝΑΡΤΗΘΗΚΕ 31-1-2011 από directNEWS.gr

«ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ» ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ

Διαβάστε το κείμενο που σας δίνουμε. Είναι ένα κείμενο που αποκρυσταλλώνει τα πρώτα βήματα της αυτοκινητοβιομηχανίας και τον ενθουσιασμό με τον οποίο υποδέχτηκαν οι άνθρωποι την ελευθερία της αυτοκίνησης.

Ας παρατηρήσουμε, λοιπόν, αυτούς τους «βασιλιάδες» των μετακινήσεών μας, ξεκινώντας από την πόλη μας.

Σχεδιάστε το σκαρίφημα της πόλης σας πάνω **στο χαρτόνι εργασίας** ή τοποθετήστε πάνω του τον πολεοδομικό χάρτη της περιοχής σας. Στο σκαρίφημα ή στο χάρτη σας, θα θέλαμε να δούμε συμβολικά (με εικονίδια ή σκιτσάκια που θα βρείτε στο action power point) όλα τα δομικά της στοιχεία (κτίρια, δρόμους, δημόσιους ανοιχτούς χώρους, υποδομές).

Φροντίστε, όμως, να επικεντρωθείτε σε εκείνα που σχετίζονται στενά με τη μεταφορική λειτουργία της πόλης σας: στα βενζινάδικα, στις αντιπροσωπείες αυτοκινήτων και ανταλλακτικών, στα συνεργεία αυτοκινήτων, στα αμαξοστάσια, στα ΚΤΕΟ, στους χώρους στάθμευσης κ.α. Μην ξεχάσετε τα αυτοκίνητα κάθε τύπου που κυκλοφορούν στην πόλη σας αλλά και τα βυτιοφόρα υγρών καυσίμων και τα άλλα τροχοφόρα.

Η συνολική εικόνα θα παρουσιάζει την πόλη σας με πυρήνα τη μεταφορική της λειτουργία, κάτω από μια «μακροσκοπική» παρατήρηση ή σαν να τη βλέπατε από ψηλά.

Ζωντανέψτε την εικόνα, με σχόλια και διαλόγους μεταξύ εποχούμενων ή εποχούμενων και πεζών.

Αν θέλετε να γίνει η εικόνα σας πιο πλούσια και πιο «ρεαλιστική», περπατήστε στην πόλη, εντοπίστε και φωτογραφίστε όλα τα παραπάνω στοιχεία και ενσωματώστε τα στο σκαρίφημα ή στον χάρτη σας.

*

Ενώ, όμως, οι αυτοκινητοβιομηχανίες πολλαπλασίαζαν τα κέρδη τους και οι εποχούμενοι απολάμβαναν το πάθος της αυτοκίνησης, οι επιστημονικές έρευνες εντόπιζαν τα πρώτα ανησυχητικά σημάδια: την αιθαλομίχλη, το νέφος στις μεγαλουπόλεις του κόσμου και την αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη μας.

Σήμερα, γνωρίζουμε ότι σημαντικό ρόλο στην εμφάνιση όλων των παραπάνω συνεπειών έχει διαδραματίσει και η ραγδαία αύξηση της χρήσης των αυτοκινήτων. Των μηχανών εσωτερικής καύσης που λειτουργούν, εκπέμποντας (εκτός άλλων) διοξείδιο του άνθρακα και αποβάλλοντας θερμότητα στο περιβάλλον.

Προσθέστε, λοιπόν, **στα χαρτόνια εργασίας της ομάδας σας** τις συνέπειες που ήδη αναφέραμε, τα καυσαέρια, τους καύσωνες στην πόλη σας, το νέφος, την αιθαλομίχλη.

*

Σας θυμίζουμε, ότι τα χαρτόνια εργασίας των ομάδων σας, θα τα παρουσιάζετε στην ολομέλεια του Τμήματος. Το ίδιο θα κάνετε και με τις διαφάνειες του action power point.

«ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ»
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΟΝ Η/Υ ΚΑΙ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ

Ετοιμαστείτε, τώρα, να δουλέψετε στον ηλεκτρονικό υπολογιστή. Μεταφέρετε τη μακροσκοπική εικόνα της πόλης σας από τα χαρτόνια εργασίας σε μια διαφάνεια του **action power point**. Αξιοποιήστε τα εικονίδια που σας δίνουμε ή προσθέστε τις δικές σας φωτογραφίες.

Ζωντανέψτε την εικόνα με κινήσεις και σχόλια.

Μην ξεχάσετε να προσθέσετε και τις συνέπειες. Εμείς, έχουμε προσαρμόσει κατάλληλα την κίνηση, σ' αυτήν τη διαφάνεια. Εσείς, μπορείτε να κάνετε μια άλλη επιλογή και να μας παρουσιάσετε μια εικόνα πιο ζωντανή και πιο ενδιαφέρουσα.

Κυρίως, όμως, περιμένουμε να δούμε τα σχόλια και τους διαλόγους που θα επινοήσετε.

*

Μείνετε, ακόμα στις διαφάνειες του **action power point**, για να δείτε το βηματισμό σ' αυτόν τον επιχειρηματικό κλάδο κάποιων ελληνικών εταιριών, στις αρχές του προηγούμενου αιώνα. Έναν Βηματισμό που διακόπηκε κάτω από την

πίεση της γιγαντιαίας μεγέθυνσης της ευρωπαϊκής και παγκόσμιας αυτοκινητοβιομηχανίας.

*

Σκεφτείτε, τώρα και σχεδιάστε μια ενδεικτική διαδρομή του πετρελαίου από μια πετρελαιο-παραγωγική χώρα μέχρι τα διυλιστήρια πετρελαίου της χώρας μας και των βυτιοφόρων βενζίνης μέχρι το πρατήριο της περιοχής σας.

Πάρτε ιδέες από τη διαδρομή που έχουμε ετοιμάσει εμείς. Συμπληρώστε τους περιβαλλοντικούς κινδύνους που ελλοχεύουν από την αρχή μέχρι το τέλος της διαδρομής του υγρού αυτού καυσίμου.

Αν έχετε κέφι, συμπληρώστε στην αντίστοιχη διαφάνεια του **action power point** την πορεία του φυσικού αερίου από τη χώρα άντλησής του μέχρι το αμαξοστάσιο της ΕΘΕΛ ή των ΚΤΕΛ της Πόλης σας (αφού πρώτα διερευνήσετε αν υπάρχουν κάποια που λειτουργούν με φυσικό αέριο).

Μπαίνοντας στο google.gr και πατώντας στις «εικόνες» θα βρείτε πλήθος φωτογραφιών και χαρτών. Για σκιτσάκια, συμπληρώστε «clipart».

*

Επισκεφτείτε το πλησιέστερο ΚΤΕΟ και πληροφορηθείτε για τη σχέση της ισχύος του κινητήρα (hp) με την κατανάλωση καυσίμου, με το κόστος του και με τα καυσαέρια που εκπέμπει.

Αναζητήστε παρόμοιες πληροφορίες από τους μαθητές ενός ΕΠΑ.Λ. της περιοχής σας, στο οποίο λειτουργεί τμήμα μηχανολογίας-ηλεκτρολογίας. Στα εργαστήρια του ΕΠΑ.Λ. θα δείτε μοντέλα κινητήρων και ενδιαφέρουσες προσομοιώσεις.

Αν είστε μαθητές και μαθήτριες της Αθήνας, επισκεφτείτε το πλησιέστερο αμαξοστάσιο της Ε.ΘΕ.Λ. Εκεί, θα μάθετε για την ισχύ των λεωφορείων Diesel (πετρέλαιο) και CNG, (συμπιεσμένο φυσικό αέριο) και για τη σχέση τους με τα καύσιμα και το κόστος τους.

«ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ» ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΟΝ Η/Υ

Τώρα, είστε έτοιμοι να απαντήσετε στο ερώτημα «πόσα άλογα χρειάζεται ένα έλλογο». Διαλέξτε ένα από τα αυτοκίνητα που έχουμε τοποθετήσει στις διαφάνειες του **action power point**, ή βρείτε άλλα, με τον τρόπο που σας αναφέραμε παραπάνω. Φανταστείτε ότι τα αυτοκίνητα αυτά, σας μεταφέρουν κάθε μέρα στη δουλειά σας, η οποία απέχει 15 km από το σπίτι σας. Με βάση τα στοιχεία κάθε αυτοκινήτου, βρείτε πόσα «άλογα» σας μετακινούν και υπολογίσετε την καθημερινή κατανάλωση βενζίνης και τις εκπομπές αερίων καύσης.

Τώρα, κάνετε ακριβώς τους ίδιους υπολογισμούς, υποθέτοντας ότι όλοι μετακινήστε με το αστικό λεωφορείο της επόμενης διαφάνειας.

Μικρές πολιτικές για μια μεγάλη πόλη (απόσπασμα)

Πολυετείς μετρήσεις στην Αθήνα έχουν δείξει ότι η αύξηση της θερμοκρασίας στο κέντρο της πόλης φτάνει έως και 10°C στη διάρκεια του καλοκαιριού. Η θερμοκρασιακή αυτή αύξηση συντελεί στον διπλασιασμό της απαραίτητης ενέργειας για τον κλιματισμό των κτιρίων. Με βάση τις μετρημένες θερμοκρασίες διαπιστώθηκε ότι μόνο στο Αιγάλεω το πρόσθετο κόστος εξαιτίας της αύξησης του κλιματισμού από τη θερμοκρασιακή αύξηση, είναι σε τρέχουσες τιμές ηλεκτρικής ενέργειας περίπου 430 ευρώ ανά οικογένεια.

Οι πολίτες χαμηλού εισοδήματος κατοικούν σε ακατάλληλα κτίρια και είναι ευπαθείς στα ακραία κλιματικά φαινόμενα και τις υψηλές θερμοκρασίες. Μας διαφεύγει ότι μόνο το 8% των

πολιτών χαμηλού εισοδήματος κατοικούν σε κτίρια με μόνωση και διπλά υαλοστάσια, ενώ το ποσοστό στα υψηλά εισοδήματα είναι 63%. Μετρήσεις της εσωτερικής θερμοκρασίας σε 60 τέτοιες κατοικίες στην Αθήνα το καλοκαίρι του 2007 έδειξαν ότι περίπου για το μισό καλοκαίρι η εσωτερική θερμοκρασία ήταν άνω των 34°C, ενώ η θερμοκρασία έφτανε μέχρι τους 42°C. Μετρήθηκαν διαστήματα 145 διαδοχικών ωρών άνω των 34°C. Κατά τη διάρκεια κάθε καύσωνα η μέση θερμοκρασία των κτιρίων αυξανόταν κατά 1-1,5°C. Στο τέλος κάθε καύσωνα η εσωτερική θερμοκρασία έφτανε περί τους 38°C. Δεδομένης της αύξησης της εμφάνισης των καυσώνων, καθώς και εξαιτίας της αύξησης της θερμοκρασίας ο πληθυσμός χαμηλού εισοδήματος αποτελεί το πρώτο θύμα των κλιματικών μεταβολών. Αν η διάρκεια του καύσωνα επιμηκυνθεί κατά 1-2 μέρες, οι συνέπειες θα είναι τραγικές.

Μπορεί να βελτιωθεί το μικροκλίμα; Ασφαλώς. Έχει γίνει και γίνεται συνεχώς σε πολλές μεγάλες πόλεις του κόσμου και μάλιστα από έλληνες επιστήμονες. «Πώς»; Με την αύξηση του αστικού πρασίνου, με χρήση ψυχρών υλικών, με μείωση της θερμότητας που εκλύεται από τα αυτοκίνητα. Απαιτείται μια συνολική στρατηγική βελτίωσης του μικροκλίματος στην πόλη, που όμως προϋποθέτει ένα ολοκληρωμένο επιστημονικό σχέδιο όπου κάθε μέτρο έχει μελετηθεί και αξιολογηθεί. Εμπειρικές και αποσπασματικές παρεμβάσεις τοπικού χαρακτήρα, χωρίς ολοκληρωμένη διάσταση, ελάχιστα συνεισφέρουν, έστω και αν φαινομενικά είναι προς την ορθή κατεύθυνση.

Εμείς τι κάνουμε; Χτίζουμε τον Ελαιώνα, χτίζουμε το Ελληνικό, χτίζουμε την ανατολική Αττική. Κάθε τετραγωνικό νέου κτιρίου, κάθε τετραγωνικό ασφάλτου απαιτεί 5-6 τετραγωνικά πρασίνου για να αντισταθμιστεί η επιβάρυνση στο μικροκλίμα. Μικρές πολιτικές για μια μεγάλη πόλη.

*Μάνθος Σανταμούρης: Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών,
υπεύθυνος της Ομάδας Φυσικής Κτιριακού Περιβάλλοντος
ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 01/03/2008*

«ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ» ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΣΤΟΝ Η/Υ

Διαβάστε και σχολιάστε το κείμενο «Μικρές πολιτικές για μια μεγάλη πόλη» που αναφέρεται στους καύσωνες που πλήττουν την Αθήνα αλλά και πολλές άλλες πόλεις της χώρας μας και όλου του πλανήτη.

Το πρόβλημα «καύσωνες στις πόλεις» είναι μια από τις συνέπειες του, ονομαζόμενου, «φαινομένου του θερμοκηπίου», το οποίο ευθύνεται επιπλέον για τα ακραία καιρικά φαινόμενα, την ξηρασία, τις πλημμύρες, την υποχώρηση της βλάστησης και της γεωργικής παραγωγής, τις δασικές πυρκαγιές, το λιώσιμο των πάγων και άνοδο της στάθμης της θάλασσας και την εξαφάνιση ειδών.

Στη δημιουργία του, ονομαζόμενου, φαινομένου του θερμοκηπίου και στην «κλιματική αλλαγή», συντελεί -από κοινού με όλες τις άλλες παραγωγικές δραστηριότητες- το αυτοκίνητο, το οποίο ως μηχανή εσωτερικής καύσης λειτουργεί, απελευθερώνοντας θερμότητα στο περιβάλλον (δεύτερο θερμοδυναμικό αξίωμα) και διοξείδιο του άνθρακα στην ατμόσφαιρα.

*

Δείτε τις διαφάνειες του **action power point** που ακολουθούν και αποτυπώνουν συμβολικά το φαινόμενο του θερμοκηπίου.

Παρακολουθήστε την προσαρμοσμένη κίνηση των εικονιδίων και συντονίστε με αυτήν, δικά σας σχόλια που θα προσθέσετε για να διαβάσει κάποιος «πώς» δημιουργείται το φαινόμενο του θερμοκηπίου.

*

Επειδή, όμως, εκτός από την κλιματική αλλαγή που θεωρείται ως μια από τις πιο κρίσιμες συνέπειες του σύγχρονου πολιτισμού, υπάρχει και η ατμοσφαιρική ρύπανση, μείνετε λίγο ακόμα στο **action power point**.

Στην επόμενη διαφάνεια έχουμε μετατρέψει ένα «ευφάνταστο» δημοσίευμα για τους ρύπους σε «καρτούν». Εσείς, μπορείτε να σκεφτείτε κάτι άλλο. Μη διστάσετε, λοιπόν, να προχωρήσετε στη δημιουργία μιας άλλης διαφάνειας, με το δικό σας «καρτούν», όπου οι ρύποι θα έχουν εκτός από ονόματα και μορφές. Και, μην παραλείψετε, τη διαφάνεια που συσχετίζει τους ρύπους με τους τύπους των τροχοφόρων.

*

Στις δυο τελευταίες διαφάνειες αυτής της δραστηριότητας, θα δείτε «πώς» μετακινούνται συνάνθρωποί μας κάπου αλλού. Και, μάλιστα, σε χώρες εξαιρετικά πλούσιες σε κοιτάσματα πετρελαίου.

Αναζητήστε στο διαδίκτυο και άλλες παρόμοιες εικόνες, προσθέστε τες σε μια άλλη διαφάνεια του **action power point** και στείλτε μηνύματα στους συνομηλίκους σας.

Στα συμπτώματα του σύγχρονου πολιτισμού μας, πρώτη θέση κατέχει ο ατομικισμός και η αδιαφορία για τους άλλους.

Ένα δικό σας, μικρό βήμα αντίστασης σ' αυτό το σύμπτωμα, θα είχε μεγάλη σημασία.

B₂) «ΟΙ ΕΠΟΧΟΥΜΕΝΟΙ ΣΤΑ ΑΣΤΙΚΑ ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ ΠΟΛΙΤΕΣ»

Στόχος: Να ανοίξουμε την παιδαγωγική διαδικασία στο πεδίο όπου ξετυλίγεται η ζωή της πόλης σε «τροχούς και να υποστηρίξουμε τους μαθητές και τις μαθήτριές μας, ώστε να κυκλοφορήσουν με τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς, ως ερευνητές και να καταγράψουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των εποχούμενων στα αστικά λεωφορεία, συμπολιτών τους. Να τους δώσουμε τη δυνατότητα να «δουν» τους εποχούμενους ως πρόσωπα-πολίτες, με την δική του -καθένας και κάθε μια- ιδιαίτερη φυσιογνωμία, τη συμπεριφορά τους, τα συναισθήματα που τους διακατέχουν, τις αντιδράσεις τους απέναντι σε κάθε τι που διαδραμοτίζεται στο «μικρόκοσμο» ενός Μέσου Μαζικής Μεταφοράς. Να τους δώσουμε τη δυνατότητα (μέσω των διαφανειών του power point) να παρουσιάσουν τα συμπεράσματά τους πάνω σε καλαίσθητους πίνακες και σε γραφήματα και να μιλήσουν για τους συμπολίτες τους με ευρηματικότητα, ευαισθησία και κατανόηση.

ΑΣΤΙΚΑ ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ. ΤΑ ΠΡΟΤΙΜΟΥΝ ΟΙ ΝΕΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΜΟΡΦΩΜΕΝΟΙ

Πολίτες ηλικίας 18-45 χρόνων, υψηλού μορφωτικού επιπέδου, είναι κυρίως (ποσοστό 43%) αυτοί που χρησιμοποιούν τις αστικές συγκοινωνίες Θεσσαλονίκης για να κάνουν τα ψώνια τους, επειδή δεν οδηγούν ή για οικονομικούς λόγους. Το 35% των επιβατών είναι ηλικίας 36-45 ετών, το 13% είναι 46-55 ετών και το 9% είναι 56 ετών και άνω.

Του Φώτη Κουτσαμπάρη, (Μαρ 23, 2008, ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ)

Τα παραπάνω στοιχεία προκύπτουν, μεταξύ άλλων, από έρευνα που πραγματοποίησε ομάδα έξι μαθητών της Γ΄ τάξης του 1ου Πειραματικού Γυμνασίου Θεσσαλονίκης, στο πλαίσιο προγράμματος περιβαλλοντικής εκπαίδευσης με θέμα "Ecomobility: Οικολογική μετακίνηση, συνεισφορά στο περιβάλλον". Η έρευνα, με επιβλέπουσα την καθηγήτρια Λίλιαν Χοϊδά, έγινε με τη διανομή 114 ερωτηματολογίων.

Σύμφωνα με τις απαντήσεις, οι χρήστες των αστικών συγκοινωνιών είναι σε ποσοστό 63% γυναίκες και 37% άνδρες, ενώ αντίστοιχα 33% των γυναικών και 63% των ανδρών δεν χρησιμοποιούν ποτέ αστικό λεωφορείο.

Το 46% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι χρησιμοποιεί τα αστικά λεωφορεία για τα ψώνια, το 30% για να μεταβεί στην εργασία του, το 20% για ψυχαγωγία και το 4% για τη μεταφορά παιδιών. Όσον αφορά το μορφωτικό τους επίπεδο, από την έρευνα προκύπτει πως ποσοστό 38% των χρηστών αστικής συγκοινωνίας είναι απόφοιτοι λυκείου, 38% απόφοιτοι ΤΕΙ-ΑΕΙ, 19% απόφοιτοι γυμνασίου και 5% απόφοιτοι δημοτικού.

Το 27% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι χρησιμοποιεί την αστική συγκοινωνία επειδή δεν οδηγεί, το 18% για να συμβάλλει στη λύση του κυκλοφοριακού προβλήματος, το 15% για οικονομικούς λόγους, το 14% επειδή δεν υπάρχουν θέσεις στάθμευσης και το 26% για οικολογικούς λόγους.

«ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ» ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ

Διαβάστε το κείμενο που σας δίνουμε και ετοιμαστείτε να κάνετε τη δική σας διαφορετική έρευνα στη δική σας πόλη.

Κάνετε διαδρομές με τα Λεωφορεία σε ώρες αιχμής και ενδιάμεσα. Πριν ξεκινήσετε, δείτε τις διαφάνειες του **action power point**. Θα σας βοηθήσουν:

Να παρατηρήσετε και να καταγράψετε ηλικίες επιβατών -«έφηβοι και έφηβες», «ενήλικες», «ηλικιωμένοι»- και να τις συνδυάσετε με μορφές συμπεριφοράς διαφορετικών χαρακτήρων, όπως: «ο αδιάφορος», «ο επικριτικός», «ο αλληλέγγυος», «ο επιθετικός»-

Να σημειώσετε α) εκφράσεις που φανερώνουν «κούραση»-«θλίψη», «κέφι»-«διάθεση επικοινωνίας», «άγχος», «απομόνωση» β) παρουσιαστικό που φανερώνει «πλούτο» και «πτώχεια» γ) διαλόγους που φανερώνουν έλληνες και μετανάστες.

Να εντοπίσετε τις αντιδράσεις των επιβατών, λεκτικές ή σωματικές που φανερώνουν «αδιαφορία», «δυσπιστία», «ανταπόκριση», «επιθετικότητα», απέναντι σε σωματικά ανήμπορους επιβάτες (ηλικιωμένους, εγκύους), σε αλλοδαπούς, ανθρώπους που πουλούν μικροπράγματα (μαντιλάκια, στυλό) ή είναι πλανόδιοι οργανοπαίκτες.

Να διερευνήσετε την οδική συμπεριφορά του οδηγού, το ύφος και τη διάθεσή του, τις αντιδράσεις του σε γεγονότα που διαδραματίζονται μέσα και έξω από το λεωφορείο.

*

Φωτογραφίστε στιγμιότυπα, πρόσωπα και καταστάσεις -με τη συναίνεση των επιβατών και του οδηγού του λεωφορείου. Φωτογραφίστε και τους εαυτούς σας, ως «ερευνητές».

«ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ» ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

Συμβουλευτείτε τις παρατηρήσεις σας και ομαδοποιήστε τα χαρακτηριστικά, τις συμπεριφορές, τους «τύπους» των επιβατών και των οδηγών, καθώς και τις αντιδράσεις απέναντι σε κάθε πλανόδιο «εισβολέα». Επιχειρήστε να δώσετε τη δική σας ερμηνεία για τα ευρήματά σας ή απλά να τα σχολιάσετε.

Με τις φωτογραφίες σας, δημιουργήστε «άλμπουμ» και τοποθετήστε τα **στο χαρτόνι εργασίας της ομάδας σας, όπου θα έχετε φροντίσει να υπάρχει ο πολεοδομικός χάρτης της περιοχής σας**. Μην ξεχάσετε να τοποθετήσετε και τα σχόλιά σας.

«ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ»
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΟΝ Η/Υ

Ανατρέχοντας στις διαφάνειες του **action power point**, θα βρείτε έτοιμους πίνακες για να ενσωματώσετε όλα τα παραπάνω στοιχεία και να δημιουργήσετε γραφήματα.

Θα βρείτε, επίσης, διαφάνειες για να δημιουργήσετε ηλεκτρονικά «άλμπουμ», δίνοντας κίνηση, εισάγοντας ήχους και -αν θέλετε- τα ερμηνευτικά σχόλια που κάνατε συνομιλώντας στις ομάδες σας.

Μην ξεχνάτε ότι με το **action power point** θα μιλήσετε για τους συμπολίτες σας, μέσω του διαδικτύου. Επιστρατεύστε τη φαντασία, το χιούμορ, τη ζωντάνια σας.

Τέλος, μην ξεχάσετε να αντικαταστήσετε το δικό μας χάρτη, με το χάρτη της δικής σας πόλης.

B₃) «Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΜΑΣ ΣΕ ΤΡΟΧΟΥΣ»

Στόχος: Να στρέψουμε το ενδιαφέρον των μαθητών και των μαθητριών μας στο παρελθόν της πόλης τους, έτσι όπως αυτό «κύλισε σε τροχούς». Να τους υποστηρίξουμε, ώστε να ανατρέξουν σε αρχεία και σε μαρτυρίες συμπολιτών τους και να δημιουργήσουν δικά τους περιγραφικά και κριτικά κείμενα, «ζωντανεμένα» με φαντασία στο power point. Να τους βοηθήσουμε να καταγράψουν (πάνω στις διαφάνειες του power point) το παρελθόν της μεταφορικής λειτουργίας της πόλης τους με αριθμούς, πίνακες και γραφήματα. Να τους προτρέψουμε, ώστε να «μιλήσουν» (μέσω των διαφανειών του power point) για την πόλη τους, αναπτύσσοντας τα ταλέντα τους και αξιοποιώντας τα μέσα της γενιάς τους, όπως: «you tube», «twitter», «video» κ.α. Να τους ενθαρρύνουμε, να φανταστούν το μέλλον της πόλης τους, με επίκεντρο τη μεταφορική της λειτουργία και τις επιφάνειες κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων και να το αποτυπώσουν σε μακέτες ή στις διαφάνειες του power point.

Αθήνα και δημόσια συγκοινωνία

Στις 18 Σεπτεμβρίου του 1834, η Αθήνα ανακηρύσσεται πρωτεύουσα της χώρας. Έμοιαζε τότε με χωριό 7.000 περίπου κατοίκων. Οι λίγες συνοικίες της βρίσκονταν γύρω από το λόφο της Ακρόπολης, ενώ σημερινά κεντρικά σημεία, όπως η οδός Σταδίου και η πλατεία Ομονοίας ήταν ρέματα και χωράφια εκτός πόλεως. Η έκτασή της δεν ξεπερνούσε το ένα δέκατο του σημερινού εσωτερικού δακτυλίου. Η μεγαλύτερη διαδρομή που μπορούσε να γίνει στην Αθήνα ήταν 1,5 km. Με τα πόδια καλυπτόταν σε 20΄.

Σήμερα, στις ώρες αιχμής, η ταχύτητα των αυτοκινήτων στο κέντρο της Αθήνας είναι αρκετά χαμηλότερη από την ταχύτητα που ανέπτυσαν οι ιππήλατες άμαξες το 19^ο αιώνα. Το 1972 η μέση ταχύτητα των λεωφορείων ήταν 22 km/h και, τώρα, μέσα στις λεωφορειολωρίδες είναι μόλις 21 km/h. Η Αθήνα ξεκίνησε με περπάτημα, συνέχισε με δημόσια συγκοινωνία μέχρι και τη δεκαετία του '60, την εγκατέλειψε και τώρα επιστρέφει σε αυτήν.

Πηγή: «Από τα Παμφορεία στο Μετρό», εκδόσεις Μίλητος, Αθήνα 2007

Ξέρουμε, ότι δεν συνηθίζετε να βλέπετε τον κόσμο πάνω σε ασπρόμαυρες φωτογραφίες αλλά μέσα στην ένταση, το σφυγμό, το φως, τα χρώματα και την κίνηση των γεγονότων που τρέχουν με ταχύτητα γύρω σας. Υποθέτουμε, όμως, ότι σας αρέσουν οι ιστορίες, στις οποίες πρωταγωνιστές είσατε εσείς. Οι ιστορίες που σας λένε οι δικοί σας, από τα πρώτα, παιδικά σας χρόνια. Όμως, δεν μας διηγούνται ιστορίες μόνο οι άνθρωποι αλλά και οι πόλεις. Και από τις πιο ωραίες ιστορίες των πόλεων, είναι αυτές που μιλούν για τη ζωή των πολιτών τους. Εσείς, με αυτήν τη δραστηριότητα, θα βρείτε ιστορίες που κυλούσαν σε τροχούς, για να κινηθεί η οικονομία, για να αναπτυχθεί η κοινωνικότητα και οι ανθρώπινες σχέσεις, για να καλυφθούν οι ανάγκες και οι επιθυμίες των ανθρώπων που έζησαν μian άλλη εποχή. Θα βρείτε ιστορίες για τα αυτοκίνητα που, διασχίζοντας τους δρόμους, μετέφεραν τους πολίτες, έδιναν δουλειά σε κάποιους από αυτούς, ενορχήστρωναν τον ρυθμό και τον παλμό της πόλης σας.

Είναι ιστορίες όμοιες με αυτές που θα «γράψετε» και εσείς, καθώς θα μεγαλώνετε, θα συμμετέχετε στα τεκταινόμενα και θα αλλάζετε το ύφος, τις φόρμες, την όψη και τον παλμό σε κάθε τι που υπάρχει αυτήν τη στιγμή.

*

Διαβάστε, λοιπόν, το μικρό κείμενο που σας δίνουμε και δείτε τις ασπρόμαυρες και ελαφρά κιτρινισμένες από τον καιρό φωτογραφίες στις διαφάνειες του **action power point**. Μην παραλείψετε να δείτε και ένα χαρακτηριστικό βίντεο από την ελληνική ταινία «Η θεία από το Σικάγο».

Αναζητήστε και εσείς ασπρόμαυρες φωτογραφίες συγκεντρωμένες στα άλμπουμ των συμπολιτών σας (συγγενών, φίλων και γειτόνων), σκηνές από τις παλιές ελληνικές ταινίες που γυρίστηκαν στην πόλη σας και προσωπικές ιστορίες ανθρώπων που ζουν στην πόλη σας και φυλάσσουν ίχνη του παρελθόντος στη μνήμη τους.

*

Όταν τελειώσετε, πείτε μας τις ιστορίες που βρήκατε και δείξτε μας το οπτικοακουστικό σας υλικό μέσα από τις δικές σας διαφάνειες που θα τις ενσωματώσετε στο **action power point**.

Φτιάξτε μια ταινία μικρού μήκους που να κινείται ανάμεσα στο χθες και το σήμερα. Πού ξέρετε, μπορεί να κρύβετε μέσα σας τον ταλαντούχο σκηνοθέτη του αύριο....

*

Δείτε τα στοιχεία που έχουμε συγκεντρώσει για την Αθήνα στις διαφάνειες που ακολουθούν, αναζητήστε αντίστοιχα για τη δική σας πόλη και δημιουργήστε γραφήματα.

«ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ» ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΟΝ Η/Υ

Προσπαθήστε, τώρα, να σκεφτείτε την πόλη σας μετά από χρόνια. Γίνετε για λίγο οι μηχανικοί, οι πολεοδόμοι, οι αρχιτέκτονες και οι τεχνικοί του αύριο. Πώς θα αλλάζατε τους δρόμους και τα πεζοδρόμια; Πού θα δημιουργούσατε χώρους στάθμευσης; Ποια μορφή θα είχαν τα τροχοφόρα και ποια καύσιμα θα τα τροφοδοτούσαν; Αφήστε τη φαντασία σας να ξεδιπλωθεί ελεύθερη. Πάρτε ιδέες από το διαδικτυακό χώρο και δείξτε μας την πόλη να τρέχει σε άλλους ρυθμούς, σε άλλες λεωφόρους, με άλλα μέσα, φτιαγμένα από άλλα υλικά.

*

Μην ξεχνάτε, όμως, τους προβληματισμούς του σήμερα. Τα αναπάντητα ερωτήματα και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν πολλοί συνάνθρωποί μας.

Δημιουργήστε μια πόλη που θα κινείται και θα ζει, χωρίς να αφήνει κανέναν στο περιθώριο. Χτίστε την πόλη σας πάνω σε διαφάνειες ή σε μακέτες, έτσι όπως θα θέλατε να «κινείται» στο τέλος του αιώνα μας. Ενθαρρύνετε τους συμμαθητές σας που έχουν καλλιτεχνικές τάσεις. Περιμένουμε να μας αιφνιδιάσετε ευχάριστα με τις δημιουργίες σας.

Γ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΑ ΤΡΟΧΟΦΟΡΑ

Γ₁) «ΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ ΜΙΛΟΥΝ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ»

Στόχος: Να δώσουμε στους μαθητές και τις μαθήτριές μας τη δυνατότητα να φέρουν στο προσκήνιο το λόγο των συμπολιτών τους για τα Μέσα μαζικής Μεταφοράς, διεξάγοντας μια έρευνα γνώμης και να τον παρουσιάσουν (μέσω των διαφανειών του power point), με «άλμπουμ» και video. Να τους ενθαρρύνουμε, να στρέψουν το βλέμμα τους στους συμπολίτες τους με αναπηρίες, να κατανοήσουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν και να διεκδικήσουν το δικαίωμα της αξιοπρεπούς μετακίνησής τους στην πόλη.

Οδός Ακαδημίας, αφητηρία λεωφορείων. Είναι 2.30 μεσημέρι Πέμπτης και περισσότερα από 130 άτομα αναμένουν το λεωφορείο 222 το οποίο εκτελεί τη διαδρομή Ακαδημίας - Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου. Η αναμονή είναι μεγαλύτερη από 20 λεπτά. Οι πρώτες φωνές ακούγονται από τους επιβάτες. «Τι θα γίνει επιτέλους; Περιμένουμε τόση ώρα» λέει ο κ. Γ. Παπακώστας. Η απάντηση του υπαλλήλου του Ο.Α.Σ.Α. είναι σαφής: «Και τι θέλετε να σας κάνουμε; Το λεωφορείο έχει καθυστερήσει διότι στην οδό Παπαδιαμαντοπούλου έχει μπλοκάρει ο δρόμος από παράνομη στάθμευση αυτοκινήτων». Ένας άλλος επιβάτης αναλαμβάνει το... θεωρητικό μέρος του προβλήματος. «Το αυτοκίνητο οι Έλληνες το έχουν περάσει για σαμάρι. Όχι για εργαλείο. Το παίρνουν στη δουλειά, στο περίπτερο, στο καφενείο και ας μην έχουν πού να σταθμεύσουν».

Το προηγούμενο περιστατικό είναι ενδεικτικό της κατάστασης που επικρατεί καθημερινά στους δρόμους της Αθήνας, στις αφητηρίες και στις στάσεις των λεωφορείων και των τρόλεϊ. Δρόμοι όπως η λεωφόρος Κηφισιάς, η λεωφόρος Βασιλίσσης Σοφίας, η Μεσογείων, η Κατεχάκη, η λεωφόρος Αλεξάνδρας, η Πατησίων κ.ά. είναι μερικές από τις «πληγές» του κυκλοφοριακού στην Αττική.

Κυριακή 4 Νοεμβρίου 2001 ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ: ΤΟ ΒΗΜΑ

«ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ» ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ

Διαβάστε το παραπάνω κείμενο και σχολιάστε το. Αναζητήστε σχετικά δημοσιεύματα στον τοπικό σας τύπο.

Μην αρκεστείτε, όμως, σ' αυτό. Περπατήστε στους δρόμους της πόλης σας.

Εντοπίστε τις στάσεις των Λεωφορείων και τους πολίτες που τα περιμένουν. Φωτογραφίστε τις εικόνες που σας κάνουν εντύπωση.

Μιλήστε με τους συμπολίτες σας και καταγράψτε τη γνώμη τους για τα δρομολόγια και το κόστος του εισιτηρίου. Αξιοποιήστε, αν θέλετε, το «ενδεικτικό» σχέδιο συνεντεύξεων.

Σχέδιο Συνεντεύξεων

Που πηγαίνετε;

Χρησιμοποιείτε καθημερινά τα Μ.Μ.Μ.;

Έχετε αυτοκίνητο Ι.Χ.;

Αν η απάντηση είναι θετική, συνεχίζουμε με την επόμενη ερώτηση

Για ποιο λόγο προτιμάτε τα Μ.Μ.Μ.;

Είναι πιο οικονομικό;

Πάει πιο γρήγορα;

Είναι πιο οικολογικό;

Άλλο;

Τι θα θέλατε να βελτιωθεί στα Μ.Μ.Μ.; (ερώτηση για όλους)

Στα δρομολόγια:

Στην κατάσταση των λεωφορείων:

Στο κόστος:

Στα στέγαστρα:

Στην εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρίες:

Άλλο:

«ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ»
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΣΤΟΝ Η/Υ

Δημιουργήστε ένα «άλμπουμ» για κάθε πεδίο της έρευνάς σας και τοποθετήστε το **στα χαρτόνια εργασίας της ομάδας σας, όπου θα έχετε αποτυπώσει το χάρτη της πόλης σας**. Ομαδοποιείστε τις απόψεις και τα σχόλια των συμπολιτών σας σε πίνακες και γράψτε μια «ασπρόμαυρη βίβλο» (τα καλά και τα άσχημα) της μετακίνησης με τα Λεωφορεία. Τοποθετήστε τη «βίβλο» στα χαρτόνια εργασίας.

Δείτε, τώρα, τις διαφάνειες που έχουμε ετοιμάσει για εσάς στο **action power point**. Ενσωματώστε φωτογραφίες των εαυτών σας ως ερευνητών, στα πεδία της έρευνας. Προσθέστε και τις «ηλεκτρονικές βίβλους», όπου οι φωτογραφίες θα εναλλάσσονται, συνοδευόμενες από μουσική ή και λόγο.

Αυτοσχεδιάστε και επιστρατεύστε όλα όσα γνωρίζετε γύρω από τις νέες τεχνολογίες. Ρωτήστε και μάθετε όσα χρειάζεστε και μπορείτε.

*

Πριν ολοκληρώσετε αυτήν τη δραστηριότητα, σκεφτείτε και μιλήστε εκ μέρους των ανθρώπων με αναπηρίες. Των ανθρώπων, οι οποίοι -είτε εκ γενετής είτε εξ αιτίας ατυχημάτων- δυσκολεύονται εξαιρετικά να κάνουν και την πιο απλή για τους αρτιμελείς πολίτες διαδρομή.

Έχουν, άραγε, γίνει ικανοποιητικά θεσμικά βήματα που θα τους διευκολύνουν να βρουν ή να συνεχίσουν τη ζωή τους ανάμεσά μας; Έχουμε, άραγε, σκεφτεί ότι κάποιες από τις δικές μας καθημερινές επιλογές μπορεί να τους δυσκολεύουν, να τους αποθαρρύνουν και να τους στερούν αναφαίρετα δικαιώματα;

Μιλήστε για τα δικά τους δικαιώματα στους συμμαθητές σας, στους γονείς σας, στους γείτονές σας. Γίνετε η φωνή τους, οι φίλοι τους και οι σύμμαχοί τους, στον καθημερινό τους αγώνα. Ενεργοποιήστε κάθε ταλέντο, κάθε ιδέα, κάθε μέσο και με ζωντάνια, φαντασία και με αμέριστη τρυφερότητα και σεβασμό, ανοίξτε την αγκαλιά σας.

Φτιάξτε μια τελευταία διαφάνεια και δείξτε μας «πώς» οι νέες τεχνολογίες μπορούν να αξιοποιηθούν για να εκφράσουν τα πιο βαθιά ανθρώπινα συναισθήματα.

Γ₂) «ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ»

Στόχος: Να βοηθήσουμε τους μαθητές και τις μαθήτριές μας, να ερευνήσουν, μέσα από αρχεία ή δημοσιευμένες μελέτες α) αν υπάρχουν στην πόλη τους «ζώνες» που συγκεντρώνουν άτομα με παραπλήσια οικονομικά, κοινωνικά ή πολιτισμικά δεδομένα και β) αν έχει παρατηρηθεί κάποια μετακίνησή τους κατά την αναπτυξιακή πορεία της πόλης και γ) να δημιουργήσουν ένα περιγραφικό και κριτικό κείμενο, σύμφωνα με ένα αντίστοιχο για την Αθήνα και την Περιφέρεια Αττικής. Να τους ενθαρρύνουμε, ώστε να εκτιμήσουν τις συνέπειες της ελλιπούς οργάνωσης της μεταφορικής λειτουργίας της πόλης για τους «ασθενέστερους», με ένα «ενδεικτικό» παράδειγμα. Να τους βοηθήσουμε, να κατανοήσουν τις πολιτικές διαστάσεις της μεταφορικής λειτουργίας στη χώρα μας και να συνειδητοποιήσουν την πολυπλοκότητα που χαρακτηρίζει τις κρατικές δραστηριότητες-αρμοδιότητες. Να τους υποστηρίξουμε, προκειμένου να

επιχειρήσουν μια συνολική «θέαση» της πόλης τους, με πυρήνα τα αρμόδια -για το θέμα που προσεγγίζουν- θεσμικά όργανα. Να τους εξοικειώσουμε στη δημιουργία «εποπτειών» που αφορούν σε «κάτι» που δεν είναι ορατό με τα μάτια: στις κοινωνικές δράσεις-κοινωνικά συστήματα¹¹. Να ενθαρρύνουμε τους μαθητές και τις μαθήτριές μας να επικοινωνήσουν με την εκτελεστική εξουσία, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο. Να τους ενθαρρύνουμε, προκειμένου να συγκρίνουν τις μελέτες πάνω στις οποίες στηρίζεται ο στρατηγικός σχεδιασμός της μεταφορικής λειτουργίας των πόλεων σε άλλες χώρες, με τις μελέτες πάνω στις οποίες στηρίζονται για να αναληφθούν αντίστοιχες δράσεις στη χώρα μας.

«ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ» ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΣΤΟΝ Η/Υ

Η μεταφορική λειτουργία της πόλης και τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς αποτελούν ένα δημόσιο αγαθό που πρέπει να απολαμβάνουν οι πολίτες, μικροί και μεγάλοι. Οι πολίτες που ξεκινούν καθημερινά από το σπίτι για να πάνε στο σχολείο και στη δουλειά. Για να τους περιθάψουν στα κέντρα υγείας ή στα νοσοκομεία -όταν αρρωσταίνουν- και για να διευθετήσουν ζητήματα που συνδέονται με τη δημόσια διοίκηση.

Για να επισκεφτούν τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία, για να πάνε στο σινεμά, στο θέατρο, σε συναυλίες, για να επισκεφτούν φίλους. Για να κάνουν τα ψώνια τους στα καταστήματα, να πιουν καφέ στις πλατείες, να απολαύσουν εδέσματα στα ταβερνάκια.

Σκεφτείτε, όμως, πόσο χρόνο χρειάζεται κάποιος και πόσα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς θα αλλάξει, αν η κατοικία του απέχει πολύ από τον τόπο της καθημερινής του εργασίας. Πόσο δύσκολο είναι -ιδιαίτερα σήμερα- να βρει κάποιος δουλειά κοντά στον τόπο όπου κατοικεί. Και πόσο δύσκολο είναι να βρει κάποιος κατοικία -χωρίς μεγάλο ενοίκιο- κοντά σε περιοχή, όπου υπάρχουν ευκαιρίες δουλειάς.

Μην ξεχάσετε τους συμπολίτες σας που το αυτοκίνητο ή το όποιο τροχοφόρο αποτελεί εργαλείο της δουλειάς τους και σκεφτείτε το κόστος των καυσίμων και, σε κάποιες ιδιαίτερες περιπτώσεις το κόστος των διοδίων.

Ο στρατηγικός σχεδιασμός των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς και των οδικών αρτηριών, λοιπόν, δεν μπορεί να μη συνεκτιμά την ιδιαίτερη κοινωνική, οικονομική και πολιτισμική ταυτότητα των κατοίκων μιας πόλης ή των επιμέρους περιοχών της.

*

Δείτε τις διαφάνειες του **action power point**, οι οποίες αποτυπώνουν τα κοινωνικά, οικονομικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά των κατοίκων της Περιφέρειας Αττικής στο πέρασμα του χρόνου.

Αν ζείτε κάπου αλλού, θα άξιζε να αναζητήσετε αντίστοιχα στοιχεία και να δημιουργήσετε δικές σας διαφάνειες, οι οποίες να αποτυπώνουν τα κοινωνικο-οικονομικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά των κατοίκων της δικής σας πόλης ή της Περιφέρειάς σας.

Αν, δε, αποφασίσετε να αναρτήσετε το **action power point** στο διαδικτυακό χώρο, θα δώσετε τη δυνατότητα σε πάρα πολλούς, να γνωρίσουν και την πόλη σας, τους συμπολίτες σας και όλα όσα τους απασχολούν και σχετίζονται με το αυτοκίνητο, καλύτερα.

¹¹ Καραποστόλης, 1984, Churchman, 1971

ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟΝ Η/Υ

Υποθέστε ότι το σπίτι σας βρίσκεται στο Παγκράτι και ότι δίπλα σας κατοικεί μια οικογένεια οικονομικών μεταναστών.

Η μητέρα εργάζεται μια μέρα την εβδομάδα ως καθαρίστρια σε μια εταιρία που βρίσκεται στο Μαρούσι. Τις υπόλοιπες μέρες, εργάζεται σε σπίτια που είναι διάσπαρτα στη Γλυφάδα, στους Αμπελόκηπους, στο Χαλάνδρι, στο Φάληρο.

Ο Πατέρας εργάζεται για μια οικοδομική εταιρία που δραστηριοποιείται, κατά περίπτωση σε όλες τις περιοχές, όπου υπάρχει ανοικοδόμηση.

Το παιδί τους είναι μαθητής της Τρίτης Τάξης του δημοτικού σχολείου.

*

Σκεφτείτε και αποτυπώστε τις καθημερινές τους μετακινήσεις, το κόστος σε χρόνο, χρήματα και κούραση στη διαφάνεια του action power point.

Σκεφτείτε πόσες τέτοιες οικογένειες οικονομικών μεταναστών υπάρχουν στο πολεοδομικό συγκρότημα της πρωτεύουσας και πόσες άλλες οικογένειες ελλήνων αντιμετωπίζουν αντίστοιχα προβλήματα...

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το παραπάνω πλαίσιο προβληματισμού είναι «ενδεικτικό». Αν κρατήσετε την κεντρική ιδέα και αλλάξετε τον τόπο και τα χαρακτηριστικά της οικογένειας, θα μπορούσατε να δημιουργήσετε μια νέα διαφάνεια.

«ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ» ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ, ΣΤΟΝ Η/Υ ΚΑΙ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ

Από όσα προηγήθηκαν, θα έχετε συνειδητοποιήσει, ότι το θέμα που προσεγγίζετε δε συνδέεται μόνο με τα προφανή, όπως το Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (Υ.ΠΕ.Κ.Α.). Αντίθετα, φαίνεται καθαρά, ότι η μεταφορική λειτουργία της πόλης είναι στενά δεμένη με όλες τις άλλες λειτουργίες της: την οικιστική, την οικονομική, τη διοικητική και αυτοδιοικητική, τη διασκέδαση και την αναψυχή, την ασφάλεια, την περιθαλψη, την εκπαίδευση κ.α.

Είναι στενά δεμένη με την ανάπτυξη της χώρας, με τη δημιουργία θέσεων εργασίας, με τις αντικειμενικές αξίες των ακινήτων που ρυθμίζουν το κόστος αγοράς ή ενοικίασης κατοικίας, με ζητήματα αποκέντρωσης ή ζητήματα που αφορούν στους οικονομικούς μετανάστες που ζουν και εργάζονται στη χώρα μας.

Με αυτήν την έννοια, εμπλέκεται με όλο, σχεδόν, το πλέγμα της διοίκησης και αυτοδιοίκησης: τους Ο.Τ.Α. και τις Περιφέρειες, το Υπουργείο Ανάπτυξης, το Υπουργείο Εργασίας, το Υπουργείο Οικονομικών και το Υπουργείο Οικονομίας, με το Υπουργείο Εσωτερικών και το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη.

*

Επιχειρήστε να αποτυπώσετε **στο χαρτόνι εργασίας της ομάδας σας**, το πλέγμα των θεσμικών οργάνων που εμπλέκονται με τη μεταφορική λειτουργία της πόλης και με τους μετακινούμενους πολίτες.

Στόχος σας δεν χρειάζεται να είναι η ακριβής αποτύπωση αλλά η αποκάλυψη της δαιδαλώδους πολυπλοκότητας που χαρακτηρίζει τις κρατικές δραστηριότητες-αρμοδιότητες, η οποία -σε έναν βαθμό- εξαρτάται από την πολυπλοκότητα των φαινομένων, των γεγονότων και των καταστάσεων της πραγματικότητας.

Αναφερόμαστε, όπως, θα έχετε αντιληφθεί στη γραφειοκρατία που ταλαιπωρεί τον πολίτη, δεν του επιτρέπει να κατανοεί τα τεκταινόμενα και παρεμποδίζει τον έλεγχο.

*

Ανατρέξτε, τώρα, στο **action power point** και δείτε σε μια δική μας διαφάνεια, τα αρμόδια όργανα και τη μεταξύ τους σχέση. Δείτε, επίσης, τα συμπεράσματα ερευνών που έχουν γίνει σε άλλες χώρες και αναζητήστε στο διαδίκτυο αντίστοιχες έρευνες που αφορούν στην Περιφέρειά σας ή στην πόλη σας.

*

Επισκεφτείτε τους αρμόδιους στην πόλη ή στην Περιφέρειά σας, προκειμένου να ρωτήσετε αν έχουν γίνει αντίστοιχες έρευνες και, κυρίως, αν έχουν ληφθεί υπόψη, κατά τη χάραξη της πολιτικής για τα τροχοφόρα.

Γ₃) «ΟΙ ΘΕΣΜΙΚΟΙ ΣΥΝΟΜΙΛΗΤΕΣ, ΑΠΟ ΤΟ ΤΟΠΙΚΟ ΣΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΕΠΙΠΕΔΟ»

Στόχος: Να τους βοηθήσουμε (μέσω κατάλληλων υλικών που έχουμε ενσωματώσει στις διαφάνειες του power point), ώστε να δημιουργήσουν ένα περισσότερο επεξεργασμένο «τέχνημα» - ένα «χάρτη των θεσμικών οργάνων» ή μια «τοιχογραφία» της πολιτικής σκηνής-, ξεκινώντας από το τοπικό και φτάνοντας μέχρι το παγκόσμιο επίπεδο. Να τους υποστηρίξουμε, ώστε να μπορέσουν να παρακολουθούν τα τεκταινόμενα, να εκφέρουν σχόλια ερμηνευτικά και κριτικά και να συνειδητοποιήσουν, ότι δε νοείται ενεργός πολίτης, ο οποίος να αγνοεί «ποιοι» αποφασίζουν για τη ζωή όλων μας, όχι μόνο στο τοπικό ή το εθνικό επίπεδο αλλά και στο ευρωπαϊκό. Να τους δώσουμε τη δυνατότητα, να δουλέψουν πάνω σε μια εφαρμογή των νέων τεχνολογιών (στις διαφάνειες του power point), η οποία δεν είναι στατική αλλά μπορεί να ενσωματώνει τις εξελίξεις, όπου και όποτε και αν εκδηλώνονται, με μια απλή αντικατάσταση των αρκτικόλεξων των φορέων ή της εικόνας των προσώπων που είναι επικεφαλής τους.

«ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ» ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΣΤΟΝ Η/Υ

Στην προηγούμενη δραστηριότητα προσεγγίσατε τις κοινωνικο-οικονομικές και πολιτικές συνιστώσες της μετακίνησης στην πόλη και είδατε σε μια διαφάνεια του action power point τα όργανα της πολιτείας που είναι αρμόδια να το αντιμετωπίσουν.

Ελάτε, τώρα, να τοποθετήσουμε αυτά τα θεσμικά όργανα στην πολιτική σκηνή και στις βαθμίδες της εκτελεστικής εξουσίας (αυτοδιοικητικής, κεντρικής). Ελάτε να χαρτογραφήσουμε κάποια από τα θεσμικά όργανα ως Νομικά Πρόσωπα και να εντοπίσουμε τα Φυσικά Πρόσωπα που μιλούν εξ' ονόματός τους. Ελάτε, όμως, να σκεφτούμε και άλλα νομικά πρόσωπα -τα Συνδικάτα, τα Σωματεία και τις Ενώσεις Εργαζομένων- που παίρνουν μέρος στο δημόσιο διάλογο για τη μεταφορική λειτουργία της χώρας, όταν κάποιο ζήτημα προκύψει και ενεργοποιεί νομοθετικές αλλαγές.

Ελάτε, με άλλα λόγια, να δημιουργήσουμε το «χάρτη των θεσμικών συνομιλητών» για το θέμα αυτού του Σχεδίου Εργασίας, στο τοπικό και εθνικό επίπεδο. Αξιοποιείτε τα καρτελάκια με τα αρκτικόλεξα που σας δίνουμε στην αντίστοιχη διαφάνεια του action power point και δημιουργήστε το «χάρτη των θεσμικών συνομιλητών» **στο χαρτόνι της εργασίας της ομάδας σας.**

Για τα Φυσικά Πρόσωπα που μιλούν εξ' ονόματος του δικού σας Ο.Τ.Α., θα χρειαστεί να αναζητήσετε τις φωτογραφίες των Δημάρχων σας. Ενώ, για τα Φυσικά Πρόσωπα που μιλούν εξ' ονόματος των εμπλεκόμενων Υπουργείων, έχουμε ήδη, φροντίσει να τοποθετήσουμε τις φωτογραφίες τους στο action power point. Το ίδιο έχουμε κάνει και για κάποια από τα πρόσωπα που μιλούν εξ' ονόματος Συνδικάτων, Σωματείων και Ενώσεων των εργαζομένων στα δημόσια και μη Μέσα Μαζικής Μεταφοράς.

Η χαρτογράφηση των θεσμικών συνομιλητών, όμως, δεν τελειώνει εδώ. Αρκεί, να σκεφτείτε ότι τα αυτοκίνητα (ιδιωτικής και δημόσιας χρήσης) παράγονται στο εξωτερικό. Ότι είμαστε αναγκασμένοι ως πρόσωπα να αγοράζουμε τα ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητά μας από ενδιάμεσες εταιρίες εμπορίας που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας. Ότι είμαστε αναγκασμένοι, ως κράτος να παραγγέλνουμε τα δημόσιας χρήσης αυτοκίνητα από άλλες χώρες. Ότι, εντέλει, η χρήση του αυτοκινήτου (σ' αυτήν την περίπτωση ή κάποιου άλλου προϊόντος σε κάποια άλλη) μας συνδέει -στο πλαίσιο της παγκοσμιοποιημένης αγοράς- με οργανισμούς του ευρωπαϊκού και διεθνούς εμπορίου και οργανισμούς της οικονομικής ανάπτυξης και σύγκλισης.

Για να ολοκληρώσετε, λοιπόν, το «χάρτη των θεσμικών συνομιλητών», αναζητήστε καρτελάκια με τα αρκτικόλεξα των ευρωπαϊκών και παγκόσμιων οργανισμών και φωτογραφίες των προσώπων που μιλούν εξ' ονόματος τους, στο action power point.

Συνεχίστε την αποτύπωση πάνω **στα χαρτόνια της εργασίας της ομάδας σας** και δείτε τη συνολική εικόνα. Δείτε την εικόνα που χρειάζεται να έχει κατά νου ο σύγχρονος πολίτης που με την ψήφο του εκλέγει τις νομοθετικές και εκτελεστικές εξουσίες στη χώρα του και μέσω αντίστοιχων διαδικασιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση και, εντέλει στο παγκόσμιο επίπεδο.

*

Θα είχε ιδιαίτερο ενδιαφέρον, να μεταφέρετε το χάρτη των θεσμών, από τα χαρτόνια εργασίας των ομάδων σας, στις διαφάνειες του **action power point**. Εμείς, έχουμε δημιουργήσει, ήδη, κάποιες. Εσείς, μπορείτε να δουλέψετε πάνω σ' αυτές, προσθέτοντας τα σχόλιά σας.

Μπορείτε, όμως, και να δημιουργήσετε νέες, δικές σας.

Οι δομές δεν αλλάζουν γρήγορα, παρά μόνο κατ' όνομα. Τα πρόσωπα, όμως, αλλάζουν πάντα. Αν δουλέψετε σ' αυτό το Σχέδιο Εργασίας, φροντίστε να ενημερωθείτε για τα πολιτικά δρώμενα.

Μην παραλείψετε να ζωντανέψετε με κίνηση και ήχους την εμφάνιση των οργάνων και των προσώπων στο «χάρτη των θεσμικών συνομιλητών». Θα περιμένουμε να τις δούμε με μεγάλο ενδιαφέρον. Θα είναι ένα «ζωντανό» κομμάτι της ζωής όλων μας.

*

Έχετε κατά νου, ότι τα σχόλιά σας θα γίνουν πιο σαφή και πιο διεισδυτικά, αφού προχωρήσετε και ολοκληρώσετε και την επόμενη δραστηριότητα. Γι' αυτό, θυμηθείτε να επανέλθετε πιο έτοιμοι και πιο έτοιμες

«ΚΡΙΤΙΚΗ-ΑΥΤΟΚΡΙΤΙΚΗ, ΟΙ «ΆΛΛΟΙ»

Δ₁) «ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ»

Στόχος: Να ανοίξουμε την παιδαγωγική διαδικασία στο πεδίο όπου θεσπίζονται οι νόμοι που διέπουν τις επιμέρους σφαίρες της ζωής μας (και, συνεπώς, το ζήτημα των μετακινήσεών μας): στη «Βουλή των Ελλήνων». Να ενθαρρύνουμε τους μαθητές και τις μαθήτριές μας (μέσω διαφανειών του power point), να γνωρίσουν το πλαίσιο της λειτουργίας της, τις επιτροπές, τις διαδικασίες κοινοβουλευτικού ελέγχου και το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων». Να τους υποστηρίξουμε, προκειμένου να παρακολουθήσουν την πορεία μιας «Ερώτησης». Να τους ενθαρρύνουμε, να αναζητούν και να βρίσκουν αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορούν σε ζητήματα που τους απασχολούν.

«ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ» ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

Μιλήστε για τις δραστηριότητες και τα έργα των κρατικών φορέων που χαράζουν την πολιτική γύρω από τις μεταφορές και τις υποδομές:

Για τον ηλεκτρικό σιδηρόδρομο, το «μετρό» και τον προαστιακό, για τα θερμικά και ηλεκτροκίνητα λεωφορεία (τρόλεϊ), για το «τραμ» και για τις ειδικές λωρίδες κυκλοφορίας (ΛΕΑ, Λεωφορειόδρομοι).

Για τις τιμές των εισιτηρίων, τη διάρκεια της ισχύος τους και τις τιμές των καρτών κυκλοφορίας. Για το ωράριο λειτουργίας των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς και τη συχνότητα των δρομολογίων τους.

Μάθετε για τις ενώσεις των εργαζομένων και το ρόλο που διαδραματίζουν στις διαδικασίες λήψης των αποφάσεων.

Όπου και αν κατοικείτε, τα ζητήματα των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς σας αφορούν.

Είναι ζητήματα εθνικών διαστάσεων που βαρύνουν τον προϋπολογισμό του κράτους, δηλαδή όλους τους πολίτες της χώρας μας.

Άλλωστε, κάποια στιγμή, μπορεί να επισκεφτείτε την πρωτεύουσα με την ευκαιρία μιας σχολικής εκδρομής και κάθε σχετική πληροφορία θα σας φανεί χρήσιμη.

*

Σχολιάστε την επικοινωνία σας (ζωντανή ή ηλεκτρονική) με τους φορείς, για το πόσο σαφείς ήταν οι πληροφορίες που σας έδωσαν, αυτές που αφορούσαν στις αρμοδιότητές τους και στις μεταξύ τους σχέσεις.

Σκεφθείτε, αν είναι εύκολο για τον πολίτη να συλλάβει και να κατανοήσει το συνολικό πλαίσιο μέσα στο οποίο λειτουργούν οι φορείς αλλά και τη δομή του. Αν είναι εύκολο να συνειδητοποιήσει τις αρμοδιότητες των φορέων ή να παρακολουθήσει την πορεία μιας νομοθετικής ρύθμισης, από την αρχική της διαπραγμάτευση μέχρι την ψήφισή της.

Συγκεντρώστε όλα τα σχόλια και τις σκέψεις σας και

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΕΤΕ ΣΤΙΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΕΣ ΤΗΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ.

«ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ» ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΟΝ Η/Υ ΚΑΙ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ

Και, αφού αναφερθήκαμε στις νομοθετικές ρυθμίσεις, ανατρέξτε στο **action power point** και δείτε όλα όσα έχουμε συγκεντρώσει για τη Βουλή των Ελλήνων: για το οργανόγραμμά της, για τις κοινοβουλευτικές ομάδες και τις επιτροπές (διαρκείς, ειδικές διαρκείς, ειδικές μόνιμες), για τον κοινοβουλευτικό έλεγχο (αναφορές, ερωτήσεις, επίκαιρες ερωτήσεις, επερωτήσεις, επίκαιρες επερωτήσεις, αιτήσεις κατάθεσης εγγράφων, συζητήσεις με πρωτοβουλία των βουλευτών, σύσταση εξεταστικών επιτροπών).

*

Όπου και αν κατοικείτε, αξιοποιείστε κάθε δυνατότητα και προγραμματίστε μια επίσκεψη στη Βουλή. Μην ξεχνάτε, ότι υπάρχει και το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων». Το Σχέδιο Εργασίας που εφαρμόζετε, σας προετοιμάζει κατάλληλα για να πάρετε και εσείς μέρος σ' αυτό. Είτε στο πλαίσιο του Εκπαιδευτικού Προγράμματος «Βουλή των Εφήβων» είτε εκτός αυτού, αναζητήστε τα πρακτικά της συζήτησης για ένα θέμα που σχετίζεται με τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς.

*

Η ηλεκτρονική σελίδα «orengon.gr» θα σας βοηθήσει σ' αυτήν την αναζήτηση. Μάθετε «ποιοι» μίλησαν, «ποια» ήταν τα επιχειρήματά τους, «ποιοι» ήταν οι αντιδρώντες και με ποιους τρόπους αντέδρασαν.

Η τρέχουσα πραγματικότητα και οι εκτεταμένες αλλαγές και στο ζήτημα των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς, θα σας δώσει πολλά ερεθίσματα, αν αποφασίσετε να προχωρήσετε μέχρι τέλους αυτήν τη δραστηριότητα.

Δείτε ενδεικτικές διαφάνειες στο **action power point**. Πάρτε ιδέες και φτιάξτε μια δική σας.

Μην ξεχνάτε, δεν είναι στόχος η «ακριβής» αποτύπωση. Αυτό που έχει ενδιαφέρον και σημασία, είναι -σε ένα πρώτο επίπεδο- να εξοικειωθείτε με τη δομή και τη λειτουργία της νομοθετικής εξουσίας και -σε ένα δεύτερο επίπεδο- να συμμετέχετε κριτικά στο δημόσιο βίο και στα κοινωνικά, οικονομικά και πολιτικά δρώμενα.

Τέλος, δείτε και κάποιες από τις συμφωνίες μεταξύ των αρμόδιων οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ενώσεων Ευρωπαίων Κατασκευαστών Αυτοκινήτων, αναφορικά με μια νέα γενιά αυτοκινήτων που θα εκπέμπουν λιγότερο διοξείδιο του άνθρακα.

Αν έχετε να κάνετε επιπλέον σχόλια, θυμηθείτε να τα ενσωματώσετε στις διαφάνειες της προηγούμενης δραστηριότητας.

Δ₂) «ΑΥΤΟΚΡΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ ΜΑΣ»

Στόχοι: Να οδηγήσουμε τους μαθητές και τις μαθήτριές μας, ώστε να κατανοήσουν την πόλη ως ένα κοινωνικό πλαίσιο που δημιουργεί τον άνθρωπο, τις αξίες του και τα πρότυπα της ζωής τους¹². Να τους βοηθήσουμε, να τοποθετηθούν κριτικά απέναντι στις κυρίαρχες αξίες και τα κυρίαρχα πρότυπα, αναφορικά με τις μετακινήσεις μας και τη χρήση του αυτοκινήτου. Να τους ενθαρρύνουμε, να δημιουργήσουν video που θα καυτηριάζουν τον ακραίο

¹² Σπυριδωνίδης, 1991

ατομικισμό και την αδιαφορία για τους άλλους. Να τους ενθαρρύνουμε, να διεξάγουν μια έρευνα, με το ίδιο κεντρικό ερώτημα έρευνας που διεξήχθη πριν τέσσερα χρόνια (Public Issue, 2007, «Ποιο μεταφορικό μέσο χρησιμοποιείτε για τις μετακινήσεις σας»), να αποτυπώσουν τα συμπεράσματά τους σε ομοιόμορφα γραφήματα, να τα συγκρίνουν και να ερμηνεύσουν τις διαφορές, συνεκτιμώντας σχετικά δημοσιεύματα του «τύπου» που αφορούν στη σύγχρονη οικονομική κρίση. Να τους οδηγήσουμε, να επαναλάβουν έρευνα (Public Issue), αναφορικά με τη χρήση του ποδηλάτου ως μεταφορικού μέσου, να αποτυπώσουν τα συμπεράσματά τους σε ομοιόμορφα γραφήματα, να τα συγκρίνουν, να ερμηνεύσουν τις διαφορές, να τα δημοσιοποιήσουν στον τοπικό τους «τύπο» και να οργανώσουν εκδηλώσεις προώθησης του ποδηλάτου, ως μεταφορικού μέσου, δίνοντας ταυτόχρονα οδηγίες για την ασφάλεια των ποδηλατών και των ποδηλατισσών. Να τους προτρέψουμε να αποτυπώσουν τον κόσμο μας σε ένα «τέχνημα», όπου θα τονίζεται η γιγαντιαία διαφορά στους τρόπους και στην ποιότητα της μετακίνησης των ανθρώπων, να το ονομάσουν «Εμείς και οι Άλλοι» και να το αξιοποιήσουν, προκειμένου να στείλουν μηνύματα κοινωνικής αλληλεγγύης και δικαιοσύνης .

Είδωλο υλικού πολιτισμού, ιδιαίτερα αγαπητό στους Νεοέλληνες, το αυτοκίνητο.

Στις αρχές της δεκαετίας του 1980 το αυτοκίνητο στην Ελλάδα ήταν είδος πολυτελείας. Σήμερα είναι βασικότατο καταναλωτικό αγαθό. Περίπου το 85% των νοικοκυριών διαθέτει τουλάχιστον ένα. Οι Έλληνες φαίνεται να κάνουν 9 φορές παραπάνω διαδρομές με το αυτοκίνητό τους σε αποστάσεις κάτω του ενός χιλιομέτρου, σε σχέση με τους Ιταλούς και 11 φορές παραπάνω από τους Πορτογάλους, τους Ολλανδούς και τους Βέλγους. Στην Αθήνα, την πόλη με τις καλύτερες συγκοινωνιακές υποδομές στη χώρα, οι μισοί προτιμούν να πηγαίνουν στη δουλειά τους με το αυτοκίνητο, ακόμη και αν «μποτιλιάζονται» ατελείωτες ώρες...

Αφιέρωμα: ο Έλληνας και το Αυτοκίνητο, *Wheels & Motors*: 27 Μαρτίου, 2008

Η Ελλάδα έχει αρχίσει να ανταγωνίζεται το... Μονακό σε πολύ ακριβά αυτοκίνητα. Την τελευταία επταετία, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Συνδέσμου Εισαγωγέων-Αντιπροσώπων Αυτοκινήτων, πέρασαν από τη διαδικασία ταξινόμησης 27 Λαμποργκίνι, 30 Μπέντλεϊ, 67 Λότους, 99 Μαζεράτι, 120 Φεράρι, 1.380 Τζάγκουαρ και 2.269 Πόρσε! Στις... κατά κεφαλήν Πόρσε συναγωνιζόμαστε ακόμη και τις ΗΠΑ των 300 εκατ. κατοίκων. Το 2006 πουλήθηκαν εκεί 36.000, την ώρα που στην Ελλάδα των 11 εκατ. ταξινομήθηκαν πάνω από 500. Οι τιμές των αυτοκινήτων αυτών αρχίζουν από 64.000 ευρώ που έχει μία Λότους, μία Πόρσε αρχίζει από 66.000 και φτάνει τις 208.000 ευρώ, η Λαμποργκίνι αρχίζει από 212.000 και φτάνει τις 353.000 ευρώ, ενώ δεν λείπουν και αυτοκίνητα που κοστίζουν 373.000 ευρώ, όπως η Μπέντλεϊ και άλλα που ξεκινούν από 600.000 και αγγίζουν το 1 εκατ. ευρώ. Από τους πιο γνωστούς ιδιοκτήτες σούπερ αυτοκινήτων είναι οι ποδοσφαιριστές Στέλιος Γιαννακόπουλος με τη Φεράρι του και Γιούρκας Σεϊταρίδης με Λαμποργκίνι και Φεράρι.

Forum: Οι Έλληνες, λάτρεις των πολυτελών Ι.Χ. Πηγή: Έθνος, 09/01/2008

«ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ»

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΟΝ Η/Υ ΚΑΙ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

Αφιερώστε χρόνο, για να διαβάσετε και να σχολιάσετε τα παραπάνω κείμενα. Σκεφθείτε και συζητήστε για τις αξίες και τα πρότυπα της σύγχρονης ζωής.

Δείτε τα «κουίζ» και ένα σύνθημα-graffiti στις διαφάνειες του **action power point** και σχολιάστε τα.

*

Περπατήστε στην πόλη με μια φωτογραφική μηχανή ή με μια video camera στο χέρι. Αποτυπώστε στιγμιότυπα της ζωής που φανερώνουν τις κοινωνικές ανισότητες, με στοιχείο το «πώς» μετακινούμαστε σ' αυτήν.

Έχετε όλο το χρόνο στη διάθεσή σας για να καταγράψετε εικόνες ανθρώπων που ταλαιπωρούνται από το κρύο ή τους καύσωνες, ενώ αναζητούν τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς για να πάνε στη δουλειά.

Και άλλους που μετακινούνται μέσα σε πολυτελή οχήματα, με κλιματισμό, στερεοφωνικά, jpi και άνεση, διατυμπανίζοντας την ανωτερότητά τους και την αδιαφορία τους.

Ενσωματώστε τις μαρτυρίες σας στο **action power point** και δώστε μας τη χαρά να απολαύσουμε τη δημιουργικότητα και τα talέντα και τις ευαισθησίες σας.

*

Μείνετε στο action power point και δείτε ένα μικρό τμήμα της έρευνας «Οι έλληνες και το αυτοκίνητο» που δημοσιεύτηκε στις 23/09/2007) και πραγματοποιήθηκε για λογαριασμό του περιοδικού "Κ" της εφημερίδας Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ.

Από τις κάρτες που έχουμε επιλέξει, φαίνεται ότι στην πλειοψηφία μας αποφεύγουμε τα Μέσα μαζικής Μεταφοράς για τις μετακινήσεις μας. Μήπως, όπως, δεν φταίει μόνο η εξάρτησή μας από το αυτοκίνητό μας αλλά συντρέχουν και άλλοι λόγοι; Δείτε «τι μας λένε» οι «Τέσσερις Τροχοί», ως «Συνήγοροι του Διαβόλου» και σχολιάστε το.

«ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ» ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ, ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟΝ Η/Υ

Από το 2007, έτος διεξαγωγής της έρευνας, έχουν περάσει τρία ολόκληρα χρόνια.

Μήπως έχει κάτι αλλάξει; Και αν έχουν, για ποιους;
Δείτε τα δυο κείμενα που ακολουθούν και σχολιάστε τα.

Πάνω από 20.000 πολυτελή Ι.Χ. αυτοκίνητα πουλήθηκαν στην Ελλάδα το 2009, καθώς -παρά την οικονομική κρίση- δεν ήταν λίγοι εκείνοι που διέθεσαν ένα σοβαρό ποσό για να τα αποκτήσουν. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Συνδέσμου Εισαγωγέων Αντιπροσώπων Αυτοκινήτων, κατά τη διάρκεια της περασμένης χρονιάς εκτός των 12 Maserati, των 9 Bentley και των 8 Lamborghini, στη χώρα μας ταξινομήθηκαν και 436 Lexus, 424 Porsche, 106 Jaguar αλλά και 8.800 Mercedes, 6.500 BMW και σειρά άλλων πολυτελών.

Ωστόσο οι πωλήσεις αυτές δεν είναι ικανές να αντισταθμίσουν τη συνολική εικόνα της αγοράς αυτοκινήτου, η οποία εξακολουθεί να εμφανίζει ύφεση με τις ταξινομήσεις καινούργιων αυτοκινήτων τον Ιανουάριο του 2010 να παρουσιάζονται μειωμένες κατά 20,8% σε σχέση με τον Ιανουάριο του 2008. Οι εκπρόσωποι του Συνδέσμου εκτιμούν ότι η πτώση θα φτάσει ακόμα και το 40% το Φεβρουάριο και το Μάρτιο, δεδομένου ότι οι παραγγελίες από τις αρχές του έτους μέχρι σήμερα έχουν μειωθεί στο μισό.

ΕΘΝΟΣ ON LINE: «Ε» 3/2/2010

Μείωση 25% της κίνησης οχημάτων στη Θεσσαλονίκη λόγω κρίσης.
Η αλματώδης αύξηση στην τιμή της βενζίνης, που σχεδόν παντού έχει ξεπεράσει το 1,60 ευρώ ανά λίτρο, σε συνδυασμό με τη γενικευμένη ακρίβεια, τις μειώσεις

μισθών, την ανεργία, αποτελεί την αιτία για τον περιορισμό των μετακινήσεων των Θεσσαλονικέων. Οι πολίτες κλείδωσαν το Ι.Χ. στο πάρκινγκ ή στο γκαράζ, ενώ γύρισαν την πλάτη και στα ταξί που πλέον κάνουν ουρές στις πιάτσες...

Οι χρόνοι των διαδρομών με Ι.Χ. ή ταξί έχουν πέσει ακόμα και στο μισό, τα λεωφορεία κινούνται πιο γρήγορα, ενώ η μείωση της κυκλοφορίας, σύμφωνα με τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Πρασίνου Θεσσαλονίκης, Μάξιμο Πετρακάκη, φαίνεται ότι έχει θετικό αντίκτυπο ακόμα και στην ποιότητα του αέρα.

Σύμφωνα με το διευθυντή της Τροχαίας Θεσσαλονίκης, Γιώργο Θάνογλου, οι χρόνοι πολλών διαδρομών σε κεντρικούς δρόμους της Θεσσαλονίκης έχουν μειωθεί ακόμα και κατά 50%.

Μηχανιώτικα Νέα: Τετάρτη, 26 Ιανουαρίου 2011

*

Ετοιμαστείτε, τώρα, να προσαρμόσετε το γράφημα της έρευνας της Public Issue, στα σημερινά δεδομένα (2011).

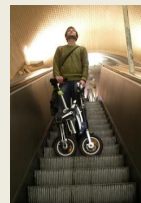
Κάνετε την απλή ερώτηση στους συμπολίτες σας «με ποιο μεταφορικό μέσο μετακινείστε καθημερινά» και διορθώστε τα στοιχεία στο γράφημα που έχουμε ενσωματώσει στη διαφάνεια του **action power point**.

Στο άκουσμα της είδησης ότι τα ποδήλατα θα επιτρέπονται στο Μετρό αναθάρρησαν οι ποδηλάτες. Ωστόσο, πρόκειται μόνο για ένα **πilotικό πρόγραμμα** που θα τεθεί σε εφαρμογή από την 1η Μαρτίου. Και, επιπλέον, θα επιτρέπονται μόνο δύο ποδήλατα στο τελευταίο βαγόνι κάθε συρμού, κάποιες μέρες και ώρες.

«Το μέτρο θα το διαφυλάξουν οι ίδιοι οι ποδηλάτες», είπε κατά τη διάρκεια συνάντησης που είχε με τον υφυπουργό Υποδομών Σπύρο Βούγια, ο Γιώργος Αμυράς. Ο δημοτικός σύμβουλος και επικεφαλής της δημοτικής παράταξης «Επιμένουμε Αθήνα» δήλωσε πολύ χαρούμενος: «καταφέραμε αυτό που επί χρόνια φαινόταν ακατόρθωτο, να μας ανοίξει η πόρτα του Μετρό δοκιμαστικά. Θα προσπαθήσουμε να είμαστε άψογοι».

Η πιλοτική εφαρμογή θα διαρκέσει 4 μήνες και θα αξιολογηθεί, με στόχο να επεκταθεί.

Λ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ spyropul@enet.g

*

Το ποδήλατο είναι ένα μέσο που ταιριάζει στην ηλικία σας και φαίνεται, ότι τα τελευταία χρόνια γίνεται όλο και πιο δημοφιλές. Ωστόσο, δεν έχουν γίνει αρκετά βήματα που θα διευκόλυναν και, ταυτόχρονα, θα προστάτευαν τους ποδηλάτες και τις ποδηλάτισσες.

Οργανώστε μια δική σας μικρή έρευνα για τα ποδήλατα, ως μέσα μετακίνησης. Δείτε το ερωτηματολόγιο που σας δίνουμε. Το βασίσαμε πάνω στο αντίστοιχο της Public Issue για το αυτοκίνητο. Συγκεντρώστε και οργανώστε σε γραφήματα τα αποτελέσματά σας και στείλτε τα, στον τοπικό τύπο.

«ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ»
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΟΝ Η/Υ ΚΑΙ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ

Καθίστε μπροστά στην οθόνη της τηλεόρασής σας.
Παρακολουθείστε τις διαφημίσεις των αυτοκινήτων. Καταγράψτε τις.
Αποκωδικοποιήστε τα μηνύματα που εκπέμπουν.

Σκεφτείτε σε «ποια» ενδόμυχη επιθυμία των ανθρώπων στοχεύουν, «ποια» μέσα χρησιμοποιούν για να γοητεύσουν. Πόσα χρήματα ξοδεύουν και «τι» προσδοκούν.
*

Δείτε τη διαφάνεια που έχουμε τοποθετήσει στο **action power point**, σε προβολή. Η προσαρμοσμένη κίνηση που έχουμε επιλέξει δεν είναι τυχαία. Ερμηνεύστε την και προχωρήστε σε μια άλλη διαφάνεια, δικής επιλογής, δικής σας αισθητικής και δώστε μας, με μια δική σας προσαρμοσμένη κίνηση, τα δικά σας μηνύματα.

«ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ» ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΟΝ Η/Υ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

Έχουμε την εντύπωση, ότι τώρα είσαστε έτοιμοι να αναρωτηθείτε για τις πραγματικές μας ανάγκες. Για αυτές που δεν διατίθενται σε βιτρίνες καταστημάτων, ούτε αποτιμώνται στο χρηματιστήριο...

Στρέψτε το βλέμμα σας σε άλλους ανθρώπους, άλλους λαούς και άλλες ηπείρους...

Ποια είναι η ποιότητα της δικής τους ζωής; Και, πόσο, εσάς σας νοιάζει; Δείτε στη διαφάνεια του **action power point** τη γιγαντιαία διαφορά στον τρόπο και την ποιότητα της μετακίνησης των ανθρώπων στον κόσμο. Εμείς, ονομάσαμε αυτήν τη διαφάνεια «Εμείς και οι Άλλοι».

Αν αμφισβητείτε το «όνειρο» που μετριέται σε «άλογα», «φινέτσα», ταχύτητα και γόητρο, αν επιλέγετε τη φιλία, την αξιοπρέπεια, την αλληλεγγύη, την αγάπη, το «μέτρο», το ενδιαφέρον για τους ανθρώπους και τις ανθρώπινες σχέσεις, δημιουργήστε μια αντίστοιχη δική σας διαφάνεια.

Μιλήστε, μέσα από τη διαφάνεια για τους άλλους και για τον κόσμο που δεν φτάνει να είναι βιώσιμος (για τους λίγους) αλλά συμβιωτικός....

Δ₃) «ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ-ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑΣ»

Στόχος: Να υποστηρίξουμε τους μαθητές και τις μαθήτριές μας, ώστε να ασκηθούν στην «αστικότητα»¹³, με μικρά πρτεινόμενα «δρώμενα» που θα τους κάνουν να χαμογελάσουν και θα διασκεδάσουν «επικοινωνητικά» τους εποχούμενους συμπολίτες τους αλλά και τους ίδιους ή τις ίδιες .

Ο Έλληνας οδηγός είναι ένα φαινόμενο που προκαλεί από κοινωνιολογική, ψυχολογική και πολιτιστική άποψη. Είναι το άτομο που ξεκινάει να οδηγεί πριν την ενηλικίωσή του, παίρνει το δίπλωμά του γύρω στην ενηλικίωσή του (με λάδωμα στην εξέταση) και στην έσχατη γεροντική του ηλικία εξακολουθεί να σπέρνει τον τρόπο στους συνανθρώπους του, αφού δε λέει να σταματήσει να κυκλοφορεί με το αυτοκίνητό του.

Χαρακτηριστικά που κάνουν έναν οδηγό, υποψήφιο για «μαθήματα αστικότητας»:

- Όταν τρακάρει έχει πάντα δίκιο.
- Κορνάρει με λύσσα για ψύλλου πήδημα
- Μέσα στο αυτοκίνητο κάνει πολλές από τις ανάγκες του: τρώει, πίνει, καπνίζει, τσακώνεται...

¹³ Αραβαντινός, 1993

- Ακούει μουσική τόσο δυνατά που τρίζει το σύμπαν και «φοράει» στο αυτοκίνητό του εξάτμιση διαστημοπλοίου
- Γεμίζει με σαχλά παιχνίδια το πίσω κάθισμα ή το παρμπρίζ του αυτοκινήτου του, τα οποία αγοράζει από φανάρια και πανηγύρια
- Ταμπέλες, όπως «απαγορεύεται το παρκινγκ», «προσοχή σχολείο», «μην παρκάρετε, εξαιρούνται τα αναπηρικά οχήματα» κ.α. δεν τις λαμβάνει υπόψη του.
- Ενίοτε πίνει και λίγο παραπάνω και αντί το άγχος του να είναι η ασφάλειά του ή η ασφάλεια των άλλων, εκείνος ανησυχεί μην πέσει σε αλκοτέστ και «φάει» κλίση!

*

Υποψήφιοι για μαθήματα αστικότητας, δεν είναι μόνο οι οδηγοί των Ι.Χ αυτοκινήτων αλλά και οι χρήστες των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς. Μιλάμε για τους ενοχλητικούς επιβάτες που δημιουργούν δυσάρεστα γεγονότα και καταστάσεις στους συνεπιβάτες τους.

Οι περισσότεροι από εμάς φανταζόμαστε, ότι οι «ενοχλητικοί» συνεπιβάτες μας είναι δύστροποι και εγωκεντρικοί ανθρωπίνου χαρακτήρες. Για πρώτη φορά, όμως, βρεθήκαμε μπροστά σε μια ομολογουμένως ευφάνταστη πρόταση, την οποία αλιεύσαμε από το διαδίκτυο, για το «πώς» να γίνεται κάποιος «ενοχλητικός» επιβάτης «caso pensato». Μια πρόταση την οποία, όμως, ποτέ ο συντάκτης ή συντάκτρια δεν την έκανε πράξη ούτε σκοπεύει να την κάνει, όπως μας δηλώνει με κεφαλαία γράμματα.....

Εμείς παραθέτουμε, μια παραλλαγή του «πώς» γίνεται κάποιος «ενοχλητικός» επιβάτης, προς γνώση και **μη συμμόρφωση....**

Ο Ενοχλητικός Επιβάτης, προς αποφυγήν

- 1.** Ο Ενοχλητικός που περιμένει στην αποβάθρα ή στη στάση, με το που ανοίγουν οι πόρτες του οχήματος, μπουκάρει μέσα σπρώχνοντας και ποδοπατώντας τους επιβάτες που θέλουν να κατέβουν και κάθεται αμέσως για να μην του πάρουν οι άλλοι τη θέση. Επειδή, όμως, μια θέση είναι λίγη για την αφεντιά του, απλώνεται σε δυο και αν κάποιος του ζητήσει να μαζευτεί δεν το κάνει, πριν του σπάσει τα νεύρα.....
- 2.** Μπαίνοντας στο λεωφορείο ένα κρύο πρωινό, ο Ενοχλητικός θα στρογγυλοκαθίσει όπου βρει και θα ανοίξει το παράθυρο. Αν αναγκαστεί από τη γενική κατακραυγή να το κλείσει, θα προσποιηθεί ότι έχει κολλήσει και θα αφήσει τους «κρουουλιάρηδες» να ωρύνονται!
- 3.** Δεν πρόλαβε ο Ενοχλητικός να αγοράσει εφημερίδα; Τους άλλους τι τους έχει; Βρίσκει κάποιον με ανοιχτή εφημερίδα. Στέκεται από πίσω του και αρχίζει να διαβάζει, πλησιάζοντας όσο το δυνατό περισσότερο για να γίνει αντιληπτός.
- 4.** Ο σωστός Ενοχλητικός φροντίζει να έχει το πιο διαπεραστικό και εκνευριστικό ringtone στο κινητό του τηλέφωνο. Έτσι, ο ήχος του θα πλημμυρίσει τα αυτιά των συνεπιβατών-θυμάτων του...
- 5.** Αν στο τηλέφωνο είναι κάποιος καλός φίλος, ο Ενοχλητικός θα φροντίσει να μιλάει δυνατά για τα πλέον ενοχλητικά θέματα και με τις πιο ενοχλητικές εκφράσεις!
- 6.** Ακόμα πιο εκνευριστικό γίνεται το concept (7), αν ο Ενοχλητικός μιλά με ξενική προφορά. Για κάποιο άγνωστο λόγο, πολύ περισσότεροι θα δυσφορήσουν για κάποιον αλλοδαπό που κάνει κάτι ενοχλητικό.
- 7.** Ενοχλητικέ, πάτα το κουμπί σε κάθε στάση, τσαντίζοντας τόσο τον οδηγό, όσο και τους υπόλοιπους επιβάτες.
- 8.** Ενοχλητικέ, κουβάλα ένα ογκώδες αντικείμενο (βαλίτσα, θήκη κιθάρας, κουτί με σκύλο ή γάτα ή μια γιγαντιαία σακούλα) και άφησέ το στη μέση του γεμάτου βαγονιού ή λεωφορείου. Αν το κάνεις σωστά, όλοι θα σκοντάφτουν πάνω του και εσύ θα το διασκεδάζεις...

Επίλογος: μια αληθινή ιστορία που διαδίδεται από τα απανταχού θύματα του Ενοχλητικού.

Το θύμα Α κάθεται δίπλα στο θύμα Β. Σε μια στάση, μπαίνει μια ηλικιωμένη κυρία και ζητάει ευγενικά από το θύμα Α να της προσφέρει τη θέση του. Το θύμα Α σηκώνεται αδιαμαρτύρητα για να καθίσει η ηλικιωμένη κυρία, η οποία όμως δεν είναι παρά ένας μεταμφιεσμένος ενοχλητικός. Η επόμενη κίνησή του; Ζητάει από το θύμα Β να σηκωθεί,

για να καθίσει και η ηλικιωμένη φίλη του (που κατά πάσα πιθανότητα είναι επίσης ένας μεταμφιεσμένος ενοχλητικός).

«ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ» ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ, ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟΝ Η/Υ

Επινοήστε τρόπους για να κάνετε τους «ενοχλητικούς» επιβάτες να αναθεωρήσουν τη στάση τους.

Σας προτείνουμε να γίνετε για λίγο «ενοχλητικοί», με πολύ μικρά σε διάρκεια δρώμενα, τα οποία θα ολοκληρώνονται με την άρνησή τους.

Επιλέξτε τα πιο ανώδυνα και τα πιο αστεία.

Μην ξεχάσετε να δηλώσετε στο τέλος στους εποχούμενους, ότι πρόθεσή σας ήταν να επισημάνετε τι «δεν πρέπει να κάνουμε», όταν κυκλοφορούμε με τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς....

*

Καλό θα ήταν, να φτιάξετε μικρά χιουμοριστικά κόμικς για τις πρακτικές του Ενοχλητικού, να τα τυπώσετε και να τα μοιράσετε στους επιβάτες των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς. Αν κάποιος αναγνωρίσει τον εαυτό του σε μερικά από αυτά, ίσως αποφασίσει να αλλάξει.

*

Αξιοποιείστε τα εικονίδια που θα βρείτε στις διαφάνειες του action power point, για να φτιάξετε αστεία κόμικς «για ασκούμενους στην αστικότητα οδηγούς».

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

A) Βαθμός από την Ερευνητική Εργασία, με βάση την «ομαδοσυνεργατικότητα».

Ο Φάκελος που θα καταθέσει το «Τμήμα Ενδιαφέροντος», θα αξιολογείται ως συλλογικό δημιούργημα και θα δίνει σε κάθε μαθητή και κάθε μαθήτριά του βαθμό που του/της αναλογεί και θα προκύπτει από τις παρατηρήσεις των εκπαιδευτικών που θα το αναλάβουν. Οι παρατηρήσεις των εκπαιδευτικών θα αφορούν:

- α) στη συμμετοχή των παιδιών στη λειτουργία των ομάδων
 - β) στην ποιότητα των δημιουργημάτων τους στα χαρτόνια εργασίας
 - γ) στην ερμηνεία και το σχολιασμό κειμένων
 - δ) στην συλλογή, επεξεργασία, παρουσίαση και ερμηνεία των εργασιών πεδίου και
 - ε) στη συμμετοχή τους στις ολομέλειες με σκέψεις, ιδέες και προβληματισμούς
 - στ) στην ανάληψη πρωτοβουλιών που θα εξελίσσουν την Ερευνητική Εργασία.
- Στη βαθμολογία της Ερευνητικής Εργασίας, με βάση την «ομαδοσυνεργατικότητα», θα συνεκτιμάται και η τελική παρουσίασή της.

B) Βαθμός με βάση τις «ατομικές» ερευνητικές πρωτοβουλίες.

Ο κεντρικός σχεδιασμός της Ερευνητικής Εργασίας έχει κατά βάση «ομαδοσυνεργατικό» χαρακτήρα. Με αυτήν την έννοια, δεν μπορούν να γίνουν εργασίες απ' όπου θα προκύπτει η ατομική αξιολόγηση, πριν ολοκληρωθεί το εγχείρημα, αφού όλες οι ομάδες δουλεύουν με κοινό «πλαίσιο προβληματισμού» ή κοινά ερευνητικά ερωτήματα». Μετά την ολοκλήρωση του εγχειρήματος, όμως, τα παιδιά: **α)** θα έχουν εξοικειωθεί με το βηματισμό «ξεκινώ από ένα πλαίσιο προβληματισμού, αναζητώ πρωτογενείς πληροφορίες ή αναλύω το περιεχόμενο κειμένων, οργανώνω τις πληροφορίες ή τα νοήματα (διακρίνω, κατηγοριοποιώ, ιεραρχώ), εξάγω συμπεράσματα και τα ερμηνεύω κριτικά» και **β)** θα έχουν δουλέψει σε δραστηριότητες που εμπλέκουν τις Φυσικές Επιστήμες και τα Μαθηματικά, τις Κοινωνικές Επιστήμες και τη Γλώσσα, την Τεχνολογία και τις Τέχνες, ασκώντας και αναπτύσσοντας πολλές και διαφορετικές ικανότητες

δεξιότητες και ταλέντα. Με αυτήν την έννοια, τα παιδιά θα είναι σε θέση να επιλέξουν, με τη βοήθεια των εκπαιδευτικών τους, ένα δικό τους μικρό και απλό «πλαίσιο προβληματισμού» (συμβατό με τα ενδιαφέροντά τους) και να προχωρήσουν σε μικρές, απλές και πρωτότυπες «Ερευνητικές Εργασίες» είτε μόνα τους είτε σε ομάδες δύο, τριών ή τεσσάρων ατόμων.

Οι ερευνητικές αυτές εργασίες θα μπορούν **α)** να κινούνται σε όποιο από τα πεδία διέτρεξε ο κεντρικός σχεδιασμός και η υλοποίηση της Ερευνητικής Εργασίας και **β)** να εκφράζονται σε όποια μορφή και με όποιο μέσο επιθυμούν οι έφηβοι και οι έφηβες ερευνητές και ερευνήτριες. Έτσι, κάθε παιδί, από μόνο του ή από κοινού με ένα, δυο ή τρία άλλα, θα καταθέτουν **έναν ακόμα Φάκελο**, ο οποίος θα βαθμολογείται από τους εκπαιδευτικούς.

Το περιεχόμενο του Ομαδικού Φακέλου θα περιλαμβάνει την Έκθεση της Ερευνητικής Εργασίας σε ηλεκτρονική (action power point) ή έντυπη μορφή με όλα τα δημιουργήματα των παιδιών και τις επιμέρους έρευνες, τα αποτελέσματα και την κριτική τους ερμηνεία

Το περιεχόμενο του Ατομικού Φακέλου θα περιλαμβάνει την Έκθεση της Ερευνητικής Εργασίας που θα εκπονηθεί από κάθε μαθητή ή ομάδα δύο ή τριών μαθητών, σε ηλεκτρονική ή έντυπη μορφή

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ: «ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ: ΧΡΗΣΕΙΣ, ΚΑΤΑΧΡΗΣΕΙΣ, ΚΡΙΣΕΙΣ»

1) Να μελετηθούν τα πρακτικά της Βουλής που αφορούν σε ερωτήσεις-επερωτήσεις αναφορικά με την οδική ασφάλεια και να γίνει κριτική πάνω σ' αυτές και στην πορεία τους προς αλλαγές-βελτιώσεις νομοθετικών διατάξεων.

2) Να συγκεντρωθούν «ζωντανές» μαρτυρίες για τον τρόπο μετακίνησης των πολιτών και να δημιουργηθεί ένα βίντεο που θα τις παρουσιάζει με κριτικό τρόπο και με σκωπτική διάθεση, επενδυμένο με ήχους και σχόλια.

3) Να δημιουργηθεί ένα φωτογραφικό άλμπουμ με μουσική και σχόλια που θα περιγράφει και θα τοποθετείται κριτικά απέναντι στην αδιαφορία των αρτιμελών προς τους ανθρώπους με αναπηρίες.

5) Να δημιουργηθεί ένα «καρτούν» που θα παρουσιάζει τη συμμετοχή του αυτοκινήτου στο φαινόμενο του θερμοκηπίου με σκίτσα που θα ετοιμάσουν οι ερευνητές και οι ερευνήτριες.

6) Θέμα που θα προκύψει από τους μαθητές και τις μαθήτριες

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αραβαντινός, Α. (1993) Πολεοδομικός Σχεδιασμός, Αθήνα : Συμμετρία
- Γιαννούλης, Ν. (1993) Διδακτική Μεθοδολογία, Αθήνα : Αυτοέκδοση
- Καραποστόλης, Β. (1984) Μορφές Κοινωνικής Δράσης, Αθήνα : Θεμέλιο
- Καστοριάδης, Κ. (1985) Η Φανταστική Θέσμιση της Κοινωνίας, Αθήνα : Ράππα
- Κουζέλης, Γ. (1996) Η Φαντασία στην Επιστήμη, στο Κουζέλης, Γ. και Ψυχοπαίδης, Κ. (Επιμ.), Επιστημολογία των Κοινωνικών Επιστημών, Αθήνα : Νήσος
- Κουζέλης, Γ. (1996β) Το Επιστημολογικό Υπόβαθρο των Επιλογών της Διδακτικής, στο Ματσαγγούρας, Η. (επιμ.) Η Εξέλιξη της Διδακτικής, Αθήνα : Gutenberg, σελ. 183-192
- Κουλαϊδής, Β. (1994) Αναπαραστάσεις του Φυσικού Κόσμου, Αθήνα : Gutenberg
- Ματσαγγούρας, Η. (1996) Η Εξέλιξη της Διδακτικής, Επιστημολογική Θεώρηση, Αθήνα : Gutenberg
- Ματσαγγούρας, Η. (2000) Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία, Μάθηση, Αθήνα: Γρηγόρης
- Ματσαγγούρας, Η. (2004) Στρατηγικές Διδασκαλίας. Η Κριτική Σκέψη στη Διδακτική Πράξη, Αθήνα: Gutenberg
- Σπυριδωνίδης, Κ. (1991) Ο αστικός σχεδιασμός από το μοντερνισμό στο μεταμοντερνισμό, Τόπος, τ. 2
- Σχίζα, Κ. Φλογαίτη, Ευ. (2005) Τα Χαρτόνια Εργασίας: ένα παιδαγωγικό εργαλείο στην υπηρεσία της ομαδοκεντρικής μάθησης, 1ο Συνέδριο Σχολικών Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
- Σχίζα, Κ. (2008α) Συστημική Σκέψη και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Αθήνα, Χρ. Δαρδανός

- Σχίζα, Κ. (2008β) E.Book, Η Συστημική του Παρατηρητή σε τέσσερις φάσεις, ΚΠΕ Λαυρίου
- Χρυσοφίδης, Κ. (1996) Βιωματική-Επικοινωνιακή Διδασκαλία, η Εισαγωγή της Μεθόδου Project στο Σχολείο, Αθήνα : Gutenberg
- Checkland, P. (1981) Systems Thinking, Systems Practice, New York : Wiley & Sons
- Checkland, P. (1984) Systems : Concepts, Methodologies and Application, Chichester : Wiley
- Churchman, W. (1971) The Design of Inquiring System : Basic Concepts of Systems and Organisation, New York : Basic Books
- Churchman, W. (1979) The Systems Approach and Its Enemies, New York : Basic Books
- Churchman, W. (1982) Thought and Wisdom, California : Intersystems Publishers, Salinas

ΤΕΛΟΣ